

การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาดำเนินดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

BIODIVERSITY-BASED PARTICIPATORY TOURISM MANAGEMENT TO STRENGTHEN THE COMMUNITY ECONOMY: A CASE STUDY OF SOIL LEGEND OF THE SPECIAL

พงศธร เชาวกิจเจริญ

การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้าง
เศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาดำเนินงานขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางสังคม
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

BIODIVERSITY-BASED PARTICIPATORY TOURISM MANAGEMENT TO STRENGTHEN
THE COMMUNITY ECONOMY: A CASE STUDY OF SOIL LEGEND OF THE SPECIAL
AREA DEVELOPMENT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION.FOR SUSTAINABLE
TOURISM (PUBLIC ORGANIZATION) SPECIAL AREA 7, ANCIENT U-THONG CITY
SUPHANBURI PROVINCE

PONGSATORN CHAWAKITCHARON

A Master's Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF ARTS
(M.A. (Social Management))

Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University

2022

Copyright of Srinakharinwirot University

สารนิพนธ์

เรื่อง

การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาดำเนินงานขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ของ

พงศธร เชาวกิจเจริญ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางสังคม
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์) (รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธันนิกานต์ สุญสินัย)

ชื่อเรื่อง	การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี
ผู้วิจัย	พงศธร เชาวกิจเจริญ
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2565
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ชลวิทย์ เจียรจิตต์

งานวิจัยนี้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ใช้แบบสอบถามจำนวน 433 คน และแบบสัมภาษณ์จำนวน 4 คน ผลการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ช่วงอายุ 41-50 ปี มีสถานภาพสมรส อาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ระดับการศึกษา ปริญญาตรี รายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนมากกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กร ผลวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน ผลการศึกษาพบว่าการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจ ในการปฏิบัติ ในผลประโยชน์ และการร่วมประเมินผลของประชาชน มีค่าเฉลี่ยคะแนนในช่วง 3.41-4.20 ซึ่งแปลผลว่ามีส่วนร่วมมาก พบว่าประชาชน มีความรู้ความเข้าใจมากเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม, ความหลากหลายทางชีวภาพ, เมืองโบราณอุททอง, จังหวัดสุพรรณบุรี, การวิจัยเชิงผสมผสาน, ดัชนีความสอดคล้อง

Title BIODIVERSITY-BASED PARTICIPATORY TOURISM MANAGEMENT
TO STRENGTHEN THE COMMUNITY ECONOMY: A CASE STUDY
OF SOIL LEGEND OF THE SPECIAL AREA DEVELOPMENT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION.FOR SUSTAINABLE TOURISM
(PUBLIC ORGANIZATION) SPECIAL AREA 7, ANCIENT U-THONG
CITY SUPHANBURI PROVINCE

Author PONGSATORN CHAWAKITCHAREON

Degree MASTER OF ARTS

Academic Year 2022

Thesis Advisor Associate Professor Dr. Cholvit Jearajit , Ph.D.

This research studies the biodiversity-based participatory tourism management, a case study on the soil legend of Special Area Seven in Ancient U-Thong City in Suphanburi province. The questionnaire was checked for content validity using a consistency index method. This study used a questionnaire consisting of 433 people and interviews with four people. The results indicated that most population were female, aged between 41-50, married, occupied in trade or owned their own business, held a Bachelor's degree, a monthly income of 20,001–30,000 Baht, resided in the community for more than 10 years, and most were not members of clubs or organizations. The statistical analysis found that the factors related to knowledge and understanding of participatory tourism, based on the biodiversity of the people, were age, marital status, occupation, education level, monthly income and duration of stay in the community. The results revealed that the participation of people in decision-making, practice, benefits, and evaluation had an average score of 3.41-4.20, which was interpreted as highly involved. It was found that people had a lot of knowledge and understanding about participatory tourism based on biodiversity.

Keyword : Participatory tourism management, Biodiversity, Ancient U-Thong City, Suphanburi province, Mixed methods research, Index of item objective congruence

กิตติกรรมประกาศ

ขอกล่าวขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม ประธานสอบ (ผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก) รองศาสตราจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์ อาจารย์ที่ปรึกษา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธีรณิกานต์ สุญสินภัย กรรมการสอบ ที่ช่วยสละเวลา ดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา แก้ไขปรับปรุง รวมถึงให้ข้อคิด คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ทั้งต่องานวิจัยสารนิพนธ์ และต่อการเรียนมาโดยตลอด

ขอขอบคุณคณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยา ที่ให้การอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ทางวิชาการ ต่างๆ แก่ผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้งานวิจัยสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณพี่พิษณุ ปันนะราชา ที่ให้ความช่วยเหลือ ติดต่อประสานงานเรื่องการเก็บข้อมูล และ ให้คำปรึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ทางวิชาการต่างๆ แก่ผู้วิจัยตั้งแต่ อดีตจนถึงปัจจุบัน

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณครอบครัว บิดา มารดา และพี่สาว ที่ช่วยให้กำลังใจและเป็นแรง สนับสนุนที่ดีมาโดยตลอด ทำให้งานวิจัยสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

พงศธร เซาวกิจเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ	ฏ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
1.1 ภูมิหลัง.....	1
1.2 วัตถุประสงค์	9
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	9
1.4 ตัวแปรของการวิจัย	9
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	10
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2.....	12
กรอบแนวคิดการวิจัย	12
2.1 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570)	12
2.2 แนวคิดการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยภาครัฐ.....	14
2.3 แนวคิดการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	15
2.4 ข้อเสนอแนะระบบการจัดการและติดตามผลกระทบเพื่อคุ้มครองพืชและสัตว์ รวมถึงระบบนิเวศ	15

2.5 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ทรัพยากร ชีวภาพสำหรับวิสาหกิจชุมชน.....	16
2.6 ความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่พิเศษเมืองโบราณคู่มือของ จังหวัดสุพรรณบุรี.....	18
2.7 วิสาหกิจชุมชนบ้านตำนาคดิน อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี.....	23
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
2.9 แนวคิดงานวิจัยนี้.....	32
บทที่ 3.....	34
ระเบียบวิธีวิจัย.....	34
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
3.2 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	36
3.3 การสร้างเครื่องมือการวิจัย	39
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	39
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
บทที่ 4.....	43
ผลการศึกษา.....	43
4.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม	43
4.2 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ.....	44
4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	44
4.2.2 ข้อมูลด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม	47
4.2.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลาย ทางชีวภาพของประชาชน.....	52
4.2.4 การวิเคราะห์สถิติหาความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล	55

4.3 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	58
4.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	59
4.3.2. ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม บนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ	60
4.3.3 ความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทาง ชีวภาพ สรุปได้ดังนี้	60
4.3.4. ปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะ	60
บทที่ 5	62
สรุปผลการวิจัยการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	62
5.1 สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ	62
5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
5.1.2 การจัดการการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม	63
5.1.3 ความรู้ความเข้าใจในการจัดการการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมี ส่วนร่วม	63
5.1.4 ผลการวิเคราะห์สถิติของแบบสอบถาม	64
5.2 สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	64
5.3 การอภิปรายผล	65
5.3.1 สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ	65
5.3.2 สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	70
5.4 จุดแข็ง และ ข้อจำกัดของงานวิจัยนี้	72
5.5 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการนำไปใช้	73
5.6 การวิจัยในครั้งต่อไป	74
บรรณานุกรม	75
บรรณานุกรม	76

ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก.	80
หนังสือรับรองจริยธรรมวิจัย	80
ภาคผนวก ข.	81
แบบสอบถามทั่วไป	81
ภาคผนวก ค.	87
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	87
ภาคผนวก ง.....	93
การเผยแพร่ผลงานวิจัย	93
ประวัติผู้เขียน.....	102

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่พิเศษเมืองโบราณอุ้มทอง	19
ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=433).....	45
ตาราง 3 สรุปข้อมูลด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน	48
ตาราง 4 ระดับการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน รายชื่อ.....	49
ตาราง 5 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน.....	53
ตาราง 6 สรุปการวิเคราะห์สถิติหาความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล.....	57
ตาราง 7 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์.....	59
ตาราง 8 เปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	66
ตาราง 9 เปรียบเทียบระดับการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม	67
ตาราง 10 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์สถิติปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของแบบสอบถาม.....	69
ตาราง 11 เปรียบเทียบผลการศึกษาโดยการใช้แบบสัมภาษณ์	70

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 แผนที่พื้นที่พิเศษ อพท.7 พื้นที่พิเศษเมืองโบราณอู่ทอง.....	20
ภาพประกอบ 2 แผนที่อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี	22
ภาพประกอบ 3 ตำนานดิน หรือ อบเชยเถา.....	24
ภาพประกอบ 4 รากตำนานดิน.....	25

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศไทยในระยะเวลาที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรม การคมนาคม การเกษตร การท่องเที่ยว การค้าและบริการ ซึ่งแนวคิดและทิศทางที่เปลี่ยนแปลงนั้น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดความสมดุลและมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยพยายามดำเนินการให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาให้มากที่สุด เพื่อความกินดี อยู่ดี มีความสุขของคนไทย ขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพของสิ่งแวดล้อม อาทิเช่น เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลืองและขาดการบริหารจัดการที่เป็นระบบ นอกจากนี้ยังมีความขัดแย้งระหว่างการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มักจะคำนึงถึงผลในเชิงเศรษฐกิจมากกว่าสมดุลของระบบนิเวศส่งผลให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เกิดการแพร่กระจายของภาวะและมลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ เกิดปัญหาเสียงและกลิ่นในชุมชน ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ปัญหาการกำจัดของเสียอันตรายในชุมชน ซึ่งมีแนวโน้มของการเกิดมลภาวะสิ่งแวดล้อมสูงขึ้น นอกจากนี้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ยังพบว่าศิลปกรรม โบราณสถาน ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีชีวิตของคนไทยเรานั้นสมัยก่อนซึ่งมักจะมีความผูกพันกับท้องถิ่นได้ถูกบั่นทอนลง และจางหายไปทุกขณะ สถานการณ์เหล่านี้ได้ปรากฏขึ้นแล้วในทั่วภูมิภาค เช่นเดียวกันกับ ในยุคเริ่มแรกของการพัฒนา ประเทศที่ด้อยพัฒนาทั้งหลายซึ่งต่างแข่งขันกันพัฒนาประเทศ โดยไม่คำนึงถึงทรัพยากรภายในประเทศที่อาจถูกทำลายลงจนกลายเป็นปัญหาตามมา ทำให้หลายประเทศเล็งเห็นถึงความสำคัญและส่งเสริมการพัฒนาไปควบคู่กับการอนุรักษ์ระบบนิเวศให้มีความยั่งยืน ภายใต้ความต้องการของประเทศในการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนากับการอนุรักษ์และเสริมสร้างประชาธิปไตยที่มาจากรากฐานให้มากที่สุด ประกอบกับกระแสการพัฒนาของโลกในการพัฒนาอย่างยั่งยืน จากการประชุม Earth Summit ที่กรุงริโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2535 มีส่วนผลักดันให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งระบบและกระบวนการเพื่อประสานการพัฒนาอย่างยั่งยืนตั้งแต่ในระดับการตัดสินใจและการระบุแนวทางในการปฏิบัติที่จำเป็นซึ่งปรากฏใน Agenda 21 ส่วนที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรม

การท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดกระแสที่สำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ กระแสความต้องการตลาดการท่องเที่ยวในด้านการเรียนรู้ กระแสความต้องการพัฒนาคนโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มาจากรากหญ้า อันจะเป็นหลักประกันที่ทำให้มีการพัฒนาในทิศทางที่ถูกต้องมีการกระจายรายได้ที่เหมาะสมเป็นไปตามความต้องการของผู้ที่อยู่ในพื้นที่มากขึ้น (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2540, น. 1-2)

ประเทศไทยได้นำแนวคิดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากำหนดเป็นนโยบายโดยมีการตระหนักถึงการดูแล ทำให้สามารถพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตได้อย่างยั่งยืนโดยการเปิดโอกาสให้กับทางภาคเอกชน เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชน และประชาชนได้เข้ามามีบทบาทการมีส่วนร่วมในเรื่องของกระบวนการด้านการพัฒนาต่างๆ มากขึ้น โดยเห็นได้จากตัวอย่างในปี พ.ศ. 2538 – 2539 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านของการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทั้งในด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี โบราณสถานโบราณวัตถุ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ รวมทั้งแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีในประเทศไทย ได้มีการจัดให้เกาะเกร็ดนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ มีประวัติความเป็นมาในด้านวัฒนธรรมชาวอมฤ วิถีชีวิต ที่สำคัญสถานที่ตั้งที่ติดต่อกับกรุงเทพฯ โดยได้มีการประชาสัมพันธ์ เชิญชวนนักท่องเที่ยวให้รับทราบยิ่งขึ้นนอกจากนั้นในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544 จนถึงปัจจุบันฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559 ยังคงมีแนวคิดและเนื้อหาที่สำคัญคือการยึดหลักตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคน การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และสร้างการมีส่วนร่วมทุกมิติขณะเดียวกันการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 จำเป็นต้องพิจารณาการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศอย่างรอบด้านและวางจุดยืนการพัฒนาในระยะยาว ภายใต้วิสัยทัศน์ประเทศไทย พ.ศ. 2570 ซึ่งพิจารณาถึงบริบทการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และทุกภาคส่วนในสังคมไทยได้เห็นพ้องร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ปี พ.ศ. 2570 ไว้ดังนี้ “คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล การบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน อยู่บนพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวที

โลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, น. 18) อีกทั้งได้มีการกำหนดทิศทางของการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและมุ่งผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยอาศัยเงื่อนไขทางภูมิศาสตร์และทางด้านการพัฒนาเครือข่ายการคมนาคมกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้สามารถเชื่อมโยงกันได้โดยสะดวกพร้อมกับรักษาคุณภาพและควมมีเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวให้คงไว้ ตลอดจนการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวที่ได้มาเยือนได้มีการกระจายรายได้ภายในประเทศยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงได้มีการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อผลักดันให้มีการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม อีกทั้งยังเป็นการปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนโดยเฉพาะในท้องถิ่นนั้นๆ ได้เข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในเรื่องของการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของตนเองให้อยู่ในสภาพดีตลอดไป โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ถูกต้องแก่ทุกคน รวมทั้งการประสานงาน การปรึกษาหารือตั้งคณะทำงานทำงานร่วมกันกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทั้งในด้านของนโยบายและหลักปฏิบัติกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อวางแผนด้านการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นไปอย่างเป็นรูปธรรม

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการแก้ปัญหาและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศได้เนื่องจากการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม ทำให้มีรายได้หมุนเวียนในประเทศอย่างมากมาย ซึ่งถือเป็นการแก้ปัญหาดุลการค้าระหว่างประเทศที่มีประสิทธิภาพมากวิธีหนึ่ง นอกจากนี้ การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนยังก่อให้เกิดการจ้างงานและกิจกรรมเชิงเศรษฐกิจขึ้นมากมาย เช่น การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว การบริการขนส่ง บริษัทนำเที่ยว ร้านอาหาร ธุรกิจ โรงแรมที่พัก เป็นต้น ซึ่งส่งผลดีต่อการสร้างรายได้ของคนในท้องถิ่น การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนทำให้มนุษย์มีทรัพยากรการท่องเที่ยวเหลือเก็บไว้ใช้ได้อย่างยาวนาน เนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะมีสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม จึงไม่ทำลายธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ ชุมชนในท้องถิ่นจึงยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นไว้ได้ ทั้งนี้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหนึ่งในกระทรวงหลักที่รับผิดชอบในการฟื้นฟูประเทศไทยในวิถีปกติใหม่ด้วยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศตามแบบองค์รวมของประเทศตามรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่บีซีจี (BCG Model) เพื่อเพิ่มรายได้ประชาชาติ (GDP) ของประเทศไทย

โดยอาศัยฐานความเข้มแข็งของประเทศอันประกอบด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ส่งเสริมและพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นเจ้าของสินค้าและบริการมูลค่าสูงที่ยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการ นำเทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลสมัยใหม่ที่ช่วยทลายข้อจำกัดให้เกิดการก้าวกระโดดของการพัฒนาต่อยอด และสร้างการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน กระจายรายได้ โอกาส และความมั่งคั่งแบบทั่วถึง (Inclusive Growth) ผ่านแนวคิดการพัฒนา 3 เศรษฐกิจ คือ 1) เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) นำความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาใช้ในกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตและให้ได้ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง คู่มีค่า 2) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) มุ่งลดของเสีย ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด นำกลับมาสร้างคุณค่าใหม่ หมุนเวียนเป็นวงจรต่อเนื่องให้คู่มีค่า เกิดประโยชน์สูงสุด และ 3) เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) คำนึงถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ (สยามรัฐ, 10 มิถุนายน 2564) เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและกลไกการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวผ่านกระบวนการเรียนรู้ จะก่อให้เกิดการเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนที่ยั่งยืนโดยการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรในท้องถิ่นและภูมิปัญญาพื้นบ้านเพื่อการปรับตัวด้านการประกอบอาชีพและวิถีชีวิตในสถานการณ์วิถีปกติใหม่ (New Normal) และวิถีปกติใหม่ในอนาคต (Next Normal) เพื่อเสริมสร้างการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดการสร้างคุณค่าและมูลค่าโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการสนับสนุนการท่องเที่ยวในหลากหลายมิติ ทั้งในด้านการพัฒนาโครงสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยว การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการท่องเที่ยว การบริการและความปลอดภัย และการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ของชุมชน ทั้งนี้จากการดำเนินการต่างๆ ดังกล่าว ยังขาดการรวบรวมข้อมูลทางด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาในด้านอื่นๆ แต่ในปัจจุบันการรวบรวมข้อมูลทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ ที่สามารถนำไปจัดทำเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการจัดการ ดูแล และติดตามการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ที่เกิดจากการท่องเที่ยว ตลอดจนดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับ

หลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสำหรับแหล่งท่องเที่ยว หรือ Global Sustainable Tourism Criteria of Destinations ในด้านการเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบด้านลบทางสิ่งแวดล้อมในหมวด D ข้อ D2 การป้องกันระบบนิเวศที่มีความเปราะบาง เพื่อรองรับไว้ซึ่งการรักษาถิ่นที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์ ระบบนิเวศ และการป้องกันการแพร่ระบาดของแมลงและโรคต่างๆ โดยจะต้องมีการจัดการติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์และพืช และระบบนิเวศ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน ต่อความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศดั้งเดิมในแหล่งท่องเที่ยว ได้รับการรักษาไว้ และได้รับการยอมรับในระดับชาติและในระดับสากลต่อไป

พื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเมืองโบราณอุททอง ลำดับที่ 7 (อพท.7) มีวิสัยทัศน์คือ “อุททองเมืองโบราณ ต้นกำเนิดประวัติศาสตร์ อารยธรรมสุวรรณภูมิ” ครอบคลุมพื้นที่ทั้งตำบลอุททอง อำเภออุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี เนื้อที่ 38.16 ตารางกิโลเมตร มีหลักฐานทางโบราณคดีที่สันนิษฐานได้ว่าเคยเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรทวารวดีและเป็นศูนย์กลางของดินแดนสุวรรณภูมิ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของชนชาติพันธุ์ต่าง ๆ ก่อนจะหลอมรวมเป็นชาติไทยในปัจจุบัน ซึ่ง อพท. จะพัฒนาเมืองโบราณอุททองเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ที่สามารถสืบค้นเรื่องราวเกี่ยวกับการก่อเกิดชนชาติไทยและศิลปวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ของชนชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในพื้นที่ดินแดนสุวรรณภูมิให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

เนื่องจากพื้นที่พิเศษเมืองโบราณอุททอง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและวิถีชีวิต ชุมชนในพื้นที่พิเศษเมืองโบราณอุททอง ได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวและการเรียนรู้ โดยใช้วัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นต้นทุนในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยผนวกการให้บริการด้านอาหารท้องถิ่นได้รับความนิยมจากผู้มาเยือนและสร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นการพัฒนายกระดับอาหารท้องถิ่น โดยใช้ภูมิปัญญาด้านพืชสมุนไพร จะช่วยสร้างความคุณค่าให้กับอาหารท้องถิ่นในด้านการเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบในท้องถิ่นผ่านการนำเสนอเมนูอาหารที่สร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังมีส่วนช่วยให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาด้านการใช้พืชสมุนไพรและมีความตระหนักต่อการดูแลสุขภาพจากการบริโภคอาหารในชีวิตประจำวัน

ตำนานดิน พืชท้องถิ่นที่ชื่อสะเดาคูหู ผู้การนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว ธรรมชาติสรรสร้างพืชพรรณไม่มากมายขึ้นบนโลก เพื่อเป็นส่วนหนึ่งให้กับความสมดุลในระบบนิเวศ และให้

มนุษย์เราใช้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนำมาเป็นอาหาร ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย หรือแม้กระทั่งนำมาทำเป็นเครื่องนุ่งห่ม ทั้งนี้การนำมาใช้ประโยชน์นั้นมักจะขึ้นอยู่กับองค์ความรู้และภูมิปัญญาของผู้คนในยุคสมัยนั้นๆ ซึ่งภายหลังที่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความก้าวหน้า จึงทำให้มีการศึกษา วิจัย และพัฒนาการนำพืชมาใช้ประโยชน์ในหลายๆ ด้าน ตามสรรพคุณเด่นของพืชชนิดนั้นๆ อาทิเช่น ยารักษาโรค สารสกัดในเครื่องสำอาง สารสกัดในน้ำหอม เป็นต้น นอกจากนี้พืชพรรณไม้บางชนิดถือเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน จนกลายเป็นสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวก็มี อย่างไรก็ตามปฏิเสธไม่ได้ว่าหลายๆ องค์ความรู้ใหม่ๆ ได้ใช้ข้อมูลจากฐานความรู้และภูมิปัญญาดั้งเดิมของคนสมัยก่อนหรือคนในท้องถิ่น ประกอบกับการออกแบบกระบวนการศึกษาข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมของนักวิชาการและผู้รู้ในชุมชน เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องกับฐานต้นทุนชุมชน นำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ และแนวทางการต่อยอดพืชท้องถิ่นให้มีคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม ดังเช่นชุมชนบ้านเขาพระ ตำบลอุ้มถ้อง อำเภออุ้มถ้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้นำ “ตำนानดิน” พืชในท้องถิ่นที่ชื่อมีเส้นไหมและสะดุดหู มาใช้พัฒนาเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวของบ้านเขาพระได้อย่างน่าสนใจ การศึกษาเรื่องราวของตำนानดิน บ้านเขาพระ เกิดขึ้นระหว่างการเดินทาง “กิจกรรมการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล บริบทชุมชน ด้านนิเวศวัฒนธรรม และภูมิปัญญาสังคม” ภายใต้โครงการสร้างและพัฒนาศักยภาพการสื่อความหมายในเขตพื้นที่พิเศษ 7 โดยคณะทำงานและคนในชุมชนได้จัดกระบวนการร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ในประเด็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวหรือที่เรียกกันว่า วิเคราะห์ของดีชุมชน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญา เป็นต้น เพื่อหาจุดเด่นและเอกลักษณ์ของชุมชนที่จะนำมาต่อยอดการท่องเที่ยวโดยชุมชน จากกระบวนการนี้ทำให้ได้รู้จักกับ “ตำนानดิน” ด้วยชื่อที่แปลกสะดุดหู และไม่เคยมียินมาก่อน ทำให้คณะทำงานให้ความสนใจตำนानดิน และเสนอแนะให้ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับพืชชนิดนี้ จึงได้ร่วมกันลงพื้นที่สำรวจต้นตำนानดิน และเมื่อขุดรากขึ้นมาทดสอบกลิ่น พบว่า รากตำนानดินมีกลิ่นหอมละมุน และพืชชนิดนี้ ที่ชาวบ้านเขาพระเรียกว่า ตำนानดิน นั้นมีชื่อสามัญว่า อบเชยเถา มีลักษณะเป็นพันธุ์ไม้เถาเลื้อย ที่ขึ้นในพื้นที่ชุมชนบ้านเขาพระ อำเภออุ้มถ้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จากข้อสังเกตเป็นพืชที่เติบโตในสภาพอากาศแห้งแล้ง เป็นพืชทนแดด ซึ่งภูมิปัญญาของคนบ้านเขาพระ คือจะนำมาใส่ในกาละแม โดยจะนำรากมาสับละเอียดและใส่ลงไปในกาละแมในขณะที่กวน ทำให้กาละแมบ้านเขาพระมีกลิ่นหอมอร่อยจนเป็นเอกลักษณ์ จากการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับตำนानดินหรืออบเชยเถา พบว่า มีชื่อทาง

พฤกษศาสตร์ คือ *Zygostelma benthami* Baill. อยู่ในวงศ์ : ASCLEPIADACEAE มีชื่ออื่นเรียก แตกต่างออกไปตามพื้นที่ เช่น เครือเขาใหม่ (แพร่), เชือกเถา (นครสวรรค์), ออบเซยป่า (กรุงเทพฯ), กายานเครือ เครือเขาใหม่ เถาเชือกเขา (ภาคเหนือ), จันดิน กูติน (ภาคอีสาน), ออบเซยเถา (ภาคกลาง), และที่ชุมชนบ้านเขาพระ อำเภออุ้มผาง จังหวัดสุพรรณบุรี เรียกพืชชนิดนี้ว่า “ตำนาคิน” เป็นไม้เถาเลื้อย มีสองชนิด คือ ตัวผู้และตัวเมีย ลำต้นเรียวยาวมีขนสั้นๆ เล็กน้อยสีเขียวอ่อนเมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อน มีน้ำยางสีขาว ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม ดอกช่อ กลีบดอกด้านนอกสีเขียวแกมเหลือง ด้านในสีม่วง ผลเป็นฝักคู่ เมื่อแก่จะแตกออก รากมีกลิ่นหอมคล้ายเปลือกอบเซย มียางค์ (ส่วนที่ยื่นออกจากส่วนหลักของอวัยวะของสิ่งมีชีวิต) ขึ้นตามป่าเบญจพรรณ พบได้โดยทั่วไปในทุกภาค ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด หรือปักชำสรรพคุณเด่นของตำนาคิน รากตำนาคินเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการทำเครื่องหอมโบราณ ช่วยให้ตัวหอมและดับกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ ป้องกันปัญหาโรคผิวหนัง รักษาผิว ฝ้า ผดผื่นคัน การศึกษาวิจัยเพิ่มเติมของอบเซยเถา พบว่า ผลิตภัณฑ์จากสารสกัด รากอบเซยเถา มีฤทธิ์ต้านการสร้างเม็ดสี เป็นเครื่องสำอางสำหรับทาหน้าขาว ผลสามารถรับประทานได้ ทั้งผลดิบและผลสุก เป็นยาขับลมในลำไส้ แก้ปวดมวนท้อง แก้อาการเวียนหน้ามืดตาลาย วิงเวียนศีรษะ แก้อ่อนเพลีย แก้ปวดมวนในท้อง บำรุงหัวใจ ทำให้จิตใจชุ่มชื้น กระปรี้กระเปร่า หมอชาวบ้านนำมาใช้เป็นยาบำรุงกำลัง บำรุงร่างกาย เพิ่มสมรรถภาพทางเพศ บำรุงกำหนด เป็นสมุนไพรที่มีสรรพคุณเป็นยาชูกำลังชั้นยอด และมีกลิ่นหอมมากช่วยกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ผ่อนคลาย โดยนำส่วนของรากมาเป็นเครื่องหอม หรือเครื่องตี โดยให้ใช้รากตากแห้ง ใช้ 1 หยิบมือ มาต้มหรือชงเป็นชา

จากกระบวนการทำงานดังกล่าว เริ่มจากการระดมความคิดเห็น ศึกษาหาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับตำนาคิน การลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้รู้ การสำรวจต้นตำนาคินของจริง และศึกษาค้นคว้าประโยชน์และสรรพคุณเด่นของพืชชนิดนี้ หลังจากนั้นได้นำตำนาคินมาทดลองทำชา และทำสครับขัดผิว จนทำให้ได้มาซึ่งแนวทางการนำตำนาคินมาพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์เพื่อประโยชน์และส่งเสริมการท่องเที่ยว และสิ่งสำคัญที่ได้จากกระบวนการทำงาน คือ ชุมชนบ้านเขาพระ ได้ความรู้ใหม่เกี่ยวกับตำนาคิน ที่ไม่เพียงแต่ให้ประโยชน์จากการนำมาเป็นส่วนผสมในขนมกอลาแม แต่ยังสามารถใช้สรรพคุณด้านอื่นๆ มาสร้างคุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มให้โดยการนำมาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชนได้ ปัจจุบันกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านเขาพระ ได้นำตำนาคินมาต่อยอดการท่องเที่ยวหลายกิจกรรม ได้แก่ นำมาคั้นน้ำใช้หุงข้าวเพื่อให้ข้าวมีกลิ่น

หอม ชาตำนานดิน กิจกรรมนวดบำรุงผิวหน้าด้วยตำนานดิน จนกล่าวได้ว่า ตำนานดินได้สร้างเอกลักษณ์ให้แก่ชุมชนบ้านเขาพระ สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับคนในชุมชน ได้อย่างน่าสนใจ

ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยว เนื่องจากประชาชนเป็นเจ้าของท้องถิ่นมีความรู้สึกในการเป็นเจ้าของซึ่ง มีความรัก ความหวงแหน การพึงพิง และใช้ประโยชน์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวอยู่แล้วสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดการพัฒนาแบบยั่งยืนแก่ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยชุมชนจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐ กับชุมชน และระหว่างชุมชนกับเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์ควบคู่ไปกับการเจริญเติบโตของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เพื่อที่จะคงสภาพความสมบูรณ์ต่อไป นอกจากนี้ แนวโน้มทางการตลาดการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นไปยังชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนมากขึ้น ประกอบกับกระแสความนิยมและความต้องการย้อนยุคกลับไปหาอดีตเมื่อครั้งสมัยวัยเยาว์ สมัยคุณปู่คุณย่า หรือที่เรียกว่า “การท่องเที่ยวแบบถวิลหาอดีต” การเข้าไปสัมผัสวัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชน การอยู่กับชนชาตินั้นจะมีมากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจในการทำวิจัยด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน โดยงานวิจัยนี้เลือกพื้นที่ศึกษาเป็น กรณีศึกษา : ตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งชุมชนบ้านเขาพระ ตำบลอู่ทอง อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้นำ “ตำนานดิน” พืชในท้องถิ่นมาประยุกต์เข้ากับกับท่องเที่ยว ผู้วิจัยเห็นว่ามีที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งและควรร่วมกันดูแลรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต พิธีกรรมความเชื่อ สินค้าของร้านค้า และสินค้าทางการเกษตร เป็นต้น ประกอบกับพื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี นับว่าเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่อยู่ติดกับกรุงเทพมหานคร การเดินทางไปมาสะดวก มีประวัติศาสตร์เก่าแก่ยาวนาน มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ และมีความพร้อมทางด้านทรัพยากร และทางด้านการท่องเที่ยว ดังนั้น จึงเป็นที่มาของงานวิจัยเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา : ตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยคาดว่าผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชน

ในท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพิ่มมากขึ้นเพื่อเป็นการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวให้คงอยู่ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อวิจัยและเสริมสร้างความเข้มแข็งในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลนาคเพื่อเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

1.2.2 เพื่อเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1.2.3 เพื่อต่อยอดองค์ความรู้จากฐานทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพบ้านดินและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาเชิงบูรณาการ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ประชาชนที่มีลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ต่อเดือน และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษา ตำบลนาคขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

1.3.2 ประชาชนที่มีลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ต่อเดือน และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนแตกต่างกัน

1.4 ตัวแปรของการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน

2. ตัวแปรตาม

2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2.2 ความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา มีดังนี้ 1) แหล่งท่องเที่ยวในการกำกับดูแลขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ พื้นที่บริเวณภายในและบริเวณโดยรอบเมืองโบราณอุทง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเฉพาะชุมชนบ้านเขาพระ ตำบลอุทง อำเภอกุทง จังหวัดสุพรรณบุรี 2) องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทง จังหวัดสุพรรณบุรี

2. ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา ประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วยประชาชนทั่วไปใน เมืองโบราณอุทง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา และมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกาท่องเที่ยวเมืองโบราณอุทง จังหวัดสุพรรณบุรีซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวเมืองโบราณอุทง จังหวัดสุพรรณบุรี 2) ผู้ประกอบการเมืองโบราณอุทง 3) ผู้นำชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับเมืองโบราณอุทง

3. ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีกระบวนการต่างๆ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3.2 ศึกษาความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน

3.3 ศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการการท่องเที่ยวท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของเมืองโบราณคู่มือ จังหวัดสุพรรณบุรี

2. ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของเมืองโบราณคู่มือ จังหวัดสุพรรณบุรี

3. เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลของความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะต้นตำนานดินให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อไป

บทที่ 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมด้วยความระมัดระวัง มิให้เกิดการทำลายหรือเปลี่ยนแปลงคุณค่าของ ระบบนิเวศ ช่วยเสริมโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเกิดประโยชน์ ต่อท้องถิ่น เป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีธรรมชาติและวิถีวัฒนธรรมจนทำให้ เกิดความเปลี่ยนแปลงในเชิงลบ การบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน จะเป็นการจัดสมดุล ระหว่างด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและด้านการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังนี้

- 2.1 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570)
- 2.2 แนวคิดการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยภาครัฐ
- 2.3 แนวคิดการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
- 2.4 ข้อเสนอแนะระบบการจัดการและติดตามผลกระทบเพื่อคุ้มครองพืชและสัตว์ รวมถึง ระบบนิเวศ
- 2.5 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ทรัพยากร ชีวภาพสำหรับวิสาหกิจชุมชน
- 2.6 ความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่พิเศษเมืองโบราณอุทុង จังหวัดสุพรรณบุรี
- 2.7 วิสาหกิจชุมชนบ้านตำนาคิน อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 แนวคิดงานวิจัยนี้

2.1 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570)

ตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬานำเสนอและได้รับความเห็นชอบของ คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ เพื่อเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวของไทยในระยะ 5 ปีข้างหน้า ตั้งแต่ ปี 2566 – 2570 ให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยมีเป้าหมายหลักคือ การพลิกโฉมการท่องเที่ยวไทยเพื่ออนาคต ที่ดีกว่าสำหรับทุกคน ภายใต้ วิสัยทัศน์ การท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นคุณค่า มีความสามารถในการ ปรับตัว เติบโตอย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม ซึ่ง นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

การท่องเที่ยวและกีฬา ได้สะท้อนแนวทางไว้อย่างน่าสนใจ สาระสำคัญของแผนฯ ฉบับที่ 3 โดย นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กล่าวถึงสาระสำคัญของ (ร่าง) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ว่า ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงทุกรูปแบบ และ พร้อมทั้งจะเติบโตอย่างยั่งยืน รวมถึงการสร้างเสริมความเข้มแข็งจากภายใน มุ่งส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความทันสมัย ผ่านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม การยกระดับบุคลากรและผู้ประกอบการ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ เข้าใจและสามารถปรับตัวให้เข้ากับบริบทของการท่องเที่ยววิถีใหม่ (New Normal) โดยเฉพาะการฟื้นตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตลอดจนให้ความสำคัญกับการบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่น และภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ดังกล่าว ซึ่งแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 นี้ได้ผ่านกระบวนการรับฟังและระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งภาครัฐ เอกชน นักวิชาการ และภาคประชาชน ทั้งในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาค โดย แผนพัฒนาดังกล่าว เป็นแผนระดับ 3 ที่มีความครอบคลุม เชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านท่องเที่ยว รวมถึงร่างกรอบและทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่ยังคงมุ่งมั่นให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศต่อไปในอนาคต อีกทั้งยังได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดโมเดลเศรษฐกิจ BCG ที่มุ่งพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ด้วยการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การท่องเที่ยวเป็นสินทรัพย์ที่สำคัญหลายๆ ประเทศในโลกไม่มีสิ่งต่างๆ อย่างที่ประเทศไทยมี ในโลกนี้ มีเพียง 20 ถึง 30 ประเทศเท่านั้น ที่สามารถใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้ให้กับประเทศได้ ดังนั้น การท่องเที่ยวจะยังคงเป็นสินทรัพย์ ที่สำคัญของชาติต่อไป ทุกภาคส่วนจึงควรจะต้องร่วมมือกันในการพัฒนาและสร้างที่ยั่งยืนให้แก่การท่องเที่ยวของไทย และก่อให้เกิดมูลค่าเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วน สำหรับ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 จะแตกต่างจากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับอื่นๆ ที่ผ่านมา คือ (ร่าง) แผนฉบับนี้ได้ครอบคลุมถึงหลักการของความยั่งยืน สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งจะมีส่วนช่วยส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายความยั่งยืน SDGs ของประเทศไทยได้ครบทั้ง 17 เป้าหมาย นอกจากนี้ ยังมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนกรอบแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 สู่การ

สร้างเศรษฐกิจมูลค่าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การสร้างสังคมแห่งโอกาสและความเท่าเทียม การมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศไทย เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่การเป็น Hi-Value and Sustainable Thailand หัวใจหลักของการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยในอนาคต ซึ่งหัวใจหลักของการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยในอนาคตจะมุ่งเน้นไปที่การดำเนินการเพื่อพัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีความเข้มแข็งต่อยอดการพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับภาวะความปกติถัดไป เพื่อการเติบโตอย่างครอบคลุม ด้วยการพัฒนาแบบองค์รวม โดยจะเป็นการพลิกโฉมการท่องเที่ยวของไทยไปอย่างสิ้นเชิง เพื่อตอบโจทย์เป้าหมายการท่องเที่ยวที่มีความเข้มแข็งและสมดุล การยกระดับความเชื่อมโยงและโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว การสร้างความเชื่อมั่นและมอบประสบการณ์ท่องเที่ยวคุณค่าสูง และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสังคมที่ประชาชนชาวไทยและนักท่องเที่ยวจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน ทำให้เศรษฐกิจฟื้นตัว ตลอดจนเกิดความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน (สยามรัฐออนไลน์ 2 กันยายน 2564 <https://siamrath.co.th/n/277098>)

2.2 แนวคิดการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยภาครัฐ

การท่องเที่ยวโดยอาศัยธรรมชาติและวิถีทางวัฒนธรรม “แหล่งธรรมชาติและชุมชนท้องถิ่น” จะเป็นฐานสำคัญสำหรับการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ ซึ่งแหล่งธรรมชาติในประเทศไทยที่มีการจัดการให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยตรง จะอยู่ภายใต้การจัดการของภาครัฐโดยรัฐอภัยกฎหมายลำดับรองในการเปิดพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติบางแห่งให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งการจัดการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ยังไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในแง่ของหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยถือว่าชุมชนท้องถิ่นยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการอย่างแท้จริง

จากบริบทของกฎหมายดังกล่าวข้างต้น จึงมีลักษณะเป็นการแยกชุมชนท้องถิ่นออกจากแหล่งธรรมชาติ หากภาครัฐไม่มีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับชุมชน จะทำให้ไม่สามารถบรรลุถึงเป้าหมายสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กลับส่งผลให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมาก ในการอนุรักษ์และปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดข้อจำกัดในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแล้ว ยังส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอีกด้วย

2.3 แนวคิดการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

จากข้อจำกัดในเรื่องของกฎหมายต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน จะทำให้ชุมชนขาดความตระหนักรู้ในคุณค่าของธรรมชาติและระบบนิเวศ ขาดความเข้าใจในรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อการให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน ซึ่งอาจส่งผลให้วิถีชีวิตดั้งเดิมที่เคยอาศัยธรรมชาติแปรเปลี่ยนไปเป็นการรुक้า ตัดทอน ทำลาย และเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศทางธรรมชาติเพียงเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวในระยะสั้น โดยไม่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพยากรดังกล่าวอย่างแท้จริง

จากการประชุม The World Summit on Environment and Development ในปี ค.ศ. 1992 ณ ประเทศบราซิล ระบุว่า ชุมชนท้องถิ่นควรต้องมีบทบาทและหน้าที่ในกระบวนการวางแผนพัฒนาและดำเนินการ รวมทั้งการติดตามและประเมินผล (สมชัย เภญจชัย, 2549) ดังนั้นภายใต้หลักการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจึงควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของชุมชนในท้องถิ่นต่อการจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติร่วมกัน รักษา ดูแล และอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติ

2.4 ข้อเสนอแนะระบบการจัดการและติดตามผลกระทบเพื่อคุ้มครองพืชและสัตว์ รวมถึงระบบนิเวศ

1. การสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยการให้ความรู้เชิงวิชาการเกี่ยวกับแนวทางที่ถูกต้อง ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ความเข้าใจในตัวบทกฎหมาย ตลอดจนกิจกรรมที่สร้างความตระหนักรู้ในข้อห้ามและข้อปฏิบัติโดยครอบคลุมถึงการให้ความรู้ความเข้าใจใน ประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นด้วย

2. การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและชัดเจน ทั้งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พระราชบัญญัติป่าไม้ และพระราชบัญญัติสงวนสัตว์ป่าและคุ้มครองสัตว์ป่า รวมตลอดถึงระเบียบ ประกาศ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการรुक้าพื้นที่ป่าไม้ แล้วถางป่า และการตัดไม้ทำลายป่า เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการคุ้มครองพืชและสัตว์ โดยร่วมกันอนุรักษ์พันธุ์พืช ไม้หวงห้าม และพันธุ์ไม้พื้นเมือง การอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าทั้งสัตว์ป่าคุ้มครองและสัตว์ป่าสงวน รวมทั้งการอนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถานและโบราณวัตถุต่างๆ

4. การติดตามตรวจสอบระบบนิเวศทางน้ำ เช่น การตรวจวัดคุณภาพน้ำประจำปี การขุดลอกตะกอน การควบคุมปริมาณของพีชน้ำ เพื่อให้คุณภาพน้ำเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของ

ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2537) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (ประเภทที่ 3, 4)

2.5 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพสำหรับวิสาหกิจชุมชน

จริยา โกเมนต์ และคณะ (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักเกณฑ์ข้อกำหนดการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพสำหรับวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม พบว่าหลักเกณฑ์ข้อกำหนดการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพสำหรับวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคมมีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ คือ

1. ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เน้นความหลากหลายทางชีวภาพที่เอื้อให้เกิดการใช้ประโยชน์ การเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรม
2. ด้านการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวต้องเป็นการรวมตัวของสมาชิกในชุมชนในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน เพื่อสังคม
3. การบริหารจัดการท่องเที่ยวมีการจัดบริการและกิจกรรมที่ไม่กระทบสิ่งแวดล้อม
4. ด้านการเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกในคุณประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ
5. ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม การใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ
6. ด้านการจัดสรรผลประโยชน์สู่ชุมชนและการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพหรือ สภพ. นั้นได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการดำเนินธุรกิจจากฐานทรัพยากรชีวภาพเพื่อการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืน ภายใต้การสนับสนุนแนวคิดและงบประมาณในการจัดทำโครงการพัฒนาเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพสำหรับวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคมที่ช่วยส่งเสริมในการท่องเที่ยวและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนในรูปแบบหลากหลาย ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยววิถีชีวิต (Chelermchai Panyadee, 2014) ซึ่งการท่องเที่ยวทางเลือกเหล่านี้มุ่งเน้นการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีจิตสำนึก พร้อมทั้งมีการพัฒนาสินค้าและบริการจากภูมิปัญญา ตลอดจนจากความสมบูรณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อ

ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งในมิติของการอุปโภคบริโภคและมิติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวและสมาชิกในชุมชน

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพสำหรับวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม เป็นการผสมผสานแนวคิดรวม 4 แนวคิดเข้าด้วยกัน คือ แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แนวคิดการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน แนวคิดการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเป็นการสร้างรายได้และการพึ่งพาตนเองในชุมชนและแนวคิดกิจการเพื่อสังคม ก่อให้เกิดนวัตกรรมการพัฒนาที่เรียกว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพสำหรับวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม (Thai Social Enterprise Office, 2010; Seree Pongpit, 2005; Yos Santasombat, 1999) โดยวัตถุประสงค์หลักมุ่งที่การพัฒนาที่ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการพึ่งพาตนเองของชุมชน ตลอดจนสร้างจิตสำนึกและเห็นคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ และร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ ทั้งในรูปแบบของผลประกอบการจากวิสาหกิจชุมชน และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืนซึ่งนับว่าเป็นนวัตกรรมพัฒนาที่เกิดขึ้น โดยในระยะที่ ผ่านมาได้มีเครือข่ายองค์กร การวิจัยและพัฒนาประกอบด้วย สภาวิจัยแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ มูลนิธิรักษ์ไทย สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย และกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก เข้าไปร่วมสนับสนุนในการนำนวัตกรรมพัฒนาดังกล่าวสู่การปฏิบัติการในพื้นที่ชุมชนหลายแห่ง เช่น ชุมชนบ้านม่วงกลวง อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง บ้านน้ำเกีฮัน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดน่าน บ้านท่าโพธิ์ อำเภอบางกะตุ่ม จังหวัดพิษณุโลก และบ้านดงบัง อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งชุมชนเหล่านี้จะมีผลิตภัณฑ์ชุมชน แตกต่างกัน แต่ประสบผลสำเร็จในการสร้างรายได้ และพึ่งพาตนเอง เป็นชุมชนต้นแบบในการใช้ประโยชน์ จากความหลากหลายทางชีวภาพ และการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน การเป็นชุมชนต้นแบบ การพัฒนา ซึ่งมีความสำคัญในฐานะการเป็นศูนย์เรียนรู้ของชุมชนในการขยายแนวคิดการพัฒนาสู่ชุมชน อื่นๆ

อย่างไรก็ตามผลสำเร็จในการดำเนินกิจการได้ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนบางแห่งเริ่มมีการขยายกิจการสร้างเครือข่ายการตลาดมากขึ้น รวมถึงการเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว ทั้งนี้การผลิตสินค้าและบริการที่มุ่งตอบสนองต่อความต้องการของตลาดมากขึ้นก็ทำให้ชุมชนเกิดรายได้เช่นกัน แต่ในอีกมิติหนึ่งก็อาจส่งผลทางลบต่อความหลากหลายทางชีวภาพต่อสังคมและวัฒนธรรมได้ เพราะกิจการวิสาหกิจชุมชนหรือสังคมเหล่านั้นได้อาศัยปัจจัยการผลิตจากความหลากหลายทางชีวภาพในชุมชนมาเป็นต้นทุนการผลิตในขณะที่ชุมชนมีความสามารถในการรองรับ (Carrying

Capacity) ในระดับหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นจึงมีความสำคัญและจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักเกณฑ์ และข้อกำหนดในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพสำหรับวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม เพื่อให้ชุมชนใช้ เป็นเครื่องมือในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของชุมชน และติดตามผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชุมชน ตลอดจนใช้เป็นแนวทางสำหรับชุมชนอื่นในการพัฒนาชุมชนในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม

2.6 ความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่พิเศษเมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ความหลากหลายทางชีวภาพหมายถึงการมีพันธุ์พืชและสัตว์นานาชนิด รวมถึงระบบนิเวศ และแหล่งพันธุกรรมที่หลากหลาย ความหลากหลายทางชีวภาพจัดเป็นทรัพยากรที่สำคัญ เปรียบเสมือนระบบผลิตสินค้าและบริการซึ่งเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ อาทิเช่น เป็นแหล่งอาหาร แหล่งพันธุกรรม เพื่อผลิตยารักษาโรค ตลอดจนเป็นแหล่งดูดซับแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ ช่วยป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง และป้องกันอุทกภัยอีกด้วย ดังนั้นความหลากหลายทางชีวภาพจึงเป็นจุดสำคัญที่ทำให้ระบบในธรรมชาติสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้สภาพการณ์ของสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นความหลากหลายทางชีวภาพจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม(<https://anyflip.com/zqlqv/suwf/basic>)

ทุกสรรพสิ่งที่เกิดขึ้นบนโลกทั้งทางชีวภาพและกายภาพล้วนผ่านกระบวนการวิวัฒนาการ มาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และหลอมรวมกันขึ้นเป็นระบบขนาดใหญ่ที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน หรือที่เรียกว่า ระบบนิเวศได้แก่

ระบบนิเวศบนบก (Terrestrial Ecosystem) คือความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตบนภาคพื้นดิน โดยมีปัจจัยทางด้านอุณหภูมิ ปริมาณน้ำฝนและพืชพรรณเป็นหลักในการจำแนกระบบนิเวศต่างๆ เช่น ป่าดิบชื้น ทุ่งหญ้า โดยมีคำจำกัดความเพิ่มเติมดังนี้ ระบบนิเวศป่าไม้และสัตว์ป่า หมายถึง แหล่งรวมของสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ป่าที่มาอาศัยอยู่ร่วมกันและก่อให้เกิดความสัมพันธ์ต่อสิ่งมีชีวิตด้วยกันเองในหลายรูปแบบ

การกักเก็บคาร์บอน หมายถึงการเปลี่ยนแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ในอากาศจากสถานะแก๊สให้กลายเป็นของแข็งหรือของเหลว และนำมากักเก็บไว้ในแหล่งกักเก็บตามธรรมชาติที่มีความสามารถกักเก็บคาร์บอนได้ยาวนาน เช่น ดิน ชั้นหิน และต้นไม้

ระบบนิเวศทางน้ำ (Aquatic Ecosystem) คือความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตในแหล่งน้ำต่างๆ เช่น แพลงก์ตอน สัตว์หน้าดินที่อาศัยอยู่บริเวณผิวดินในแหล่งน้ำ สัตว์น้ำต่างๆ โดยมีคำจำกัด

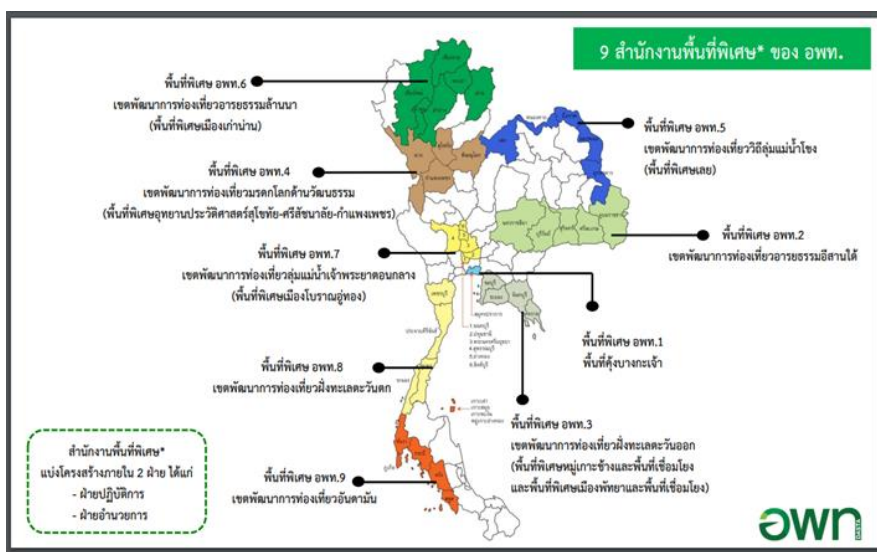
ความเพิ่มเติมดังนี้ แพลงก์ตอนพืช หมายถึง แพลงก์ตอนที่มีความสามารถสังเคราะห์แสงและสร้างอาหารเองได้ ได้แก่ พีชขนาดเล็กและสาหร่ายต่างๆ เช่น สาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงิน สาหร่ายสีเขียว โปรโตซัวที่สามารถสังเคราะห์แสงได้บางชนิด แพลงก์ตอนพืชจัดเป็นแหล่งอาหารเบื้องต้นของห่วงโซ่อาหารในแหล่งน้ำ แพลงก์ตอนสัตว์หมายถึง แพลงก์ตอนที่ไม่สามารถสังเคราะห์แสงและสร้างอาหารเองได้เหมือนแพลงก์ตอนพืช เช่น ตัวอ่อนของสัตว์ โปรโตซัว เป็นต้น สัตว์หน้าดิน หมายถึง สัตว์ที่อาศัยอยู่บนหรือแทรกตัวอยู่ในตะกอนท้องน้ำ ได้แก่ พลานาเรีย ไส้เดือน กุ้ง หอย ปู รวมทั้งแมลงน้ำต่างๆ เช่น ตัวอ่อนของแมลงปอ ตัวอ่อนแมลงหนอนปลอกน้ำ หนอนแดง เป็นต้น ซึ่งสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำได้ นอกจากนี้ ชนิดและปริมาณของแพลงก์ตอนและสัตว์หน้าดินใช้เป็นตัวชี้วัดความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำธรรมชาติและใช้ตรวจสอบมลภาวะของแหล่งน้ำได้เช่นกัน

2.6.1 การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ

การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่พิเศษเมืองโบราณอุทุมทอง (ภาพประกอบ 1) ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่พิเศษ 7 ดังสรุปในตาราง 1 แบ่งเป็น แหล่งโบราณสถาน ศาสนสถาน เจดีย์โบราณ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และสถานที่สำคัญอื่นๆ รวมทั้งสิ้น จำนวน 16 แห่ง

ตาราง 1 การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่พิเศษเมืองโบราณอุทุมทอง

แหล่งโบราณสถาน	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
โบราณสถานบ้านศรีสรรเพชญ์ 3	วิสาหกิจชุมชนบ้านเขาพระ
โบราณสถานคอกช้างดิน	วิสาหกิจชุมชนวนเกษตรดงเย็น
โบราณสถานวัดเขาพระศรีสรรเพชญาราม	วิสาหกิจชุมชนตำลึงหวาน
โบราณสถานพุทธานาค	วิสาหกิจชุมชนบ้านโคก
คูเมืองโบราณอุทุมทอง	
สวนหินพุทธานาค	
เจดีย์โบราณ เจดีย์โบราณ 14 แห่ง	สถานที่สำคัญอื่นๆ
ศาสนสถาน	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุทุมทอง
วัดเขาพระศรีสรรเพชญาราม	ศาลเจ้าพ่อพระยาจักร
วัดเขาทำเทียม	
พระพุทธรูปขยศรีศรีสุวรรณภูมิ (หลวงพ่อกุทุมทอง)	

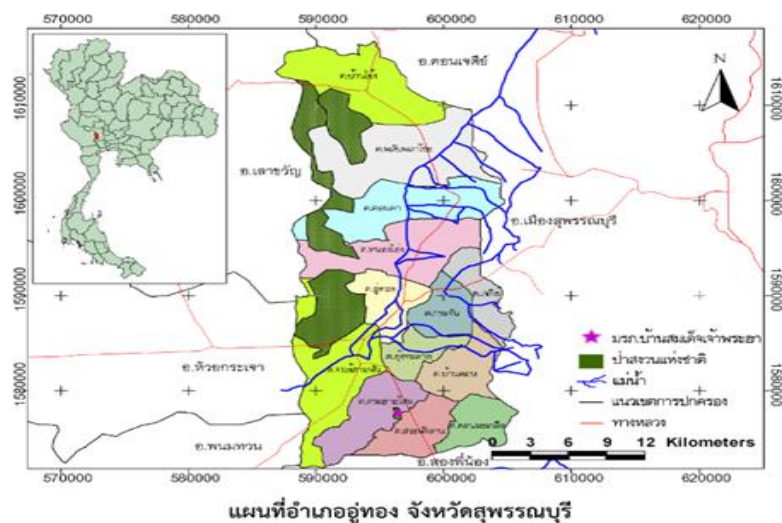
ภาพประกอบ 1 แผนที่พื้นที่พิเศษ อพท.7 พื้นที่พิเศษเมืองโบราณอู่ทอง

2.6.2 บริบทพื้นที่อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

อำเภออู่ทองอยู่ด้านทิศตะวันตกของจังหวัดสุพรรณบุรี (ภาพประกอบ 2) มีพื้นที่ประมาณ 641 ตารางกิโลเมตร ประชาชนร้อยละ 80 ประกอบอาชีพทำการเกษตร มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อย และข้าวโพด ปัจจุบันอำเภออู่ทองแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลกระเจียน ตำบลจรเข้สามพัน ตำบลเจดีย์ ตำบลดอนคา ตำบลดอนมะเกลือ ตำบลบ้านช้าง ตำบลบ้านดอน ตำบลพลับพลาไชย ตำบลยั้งทะลาย ตำบลสระพังลาน ตำบลสระยายโสม ตำบลหนองโอง และตำบลอู่ทอง แต่เมื่อแบ่งพื้นที่อำเภออู่ทองตามลักษณะภูมิประเทศ จะทำให้สามารถแบ่งพื้นที่อำเภออู่ทองอย่างชัดเจนออกเป็น 2 โซน ได้แก่ โซนภูเขาด้านตะวันตก และโซนพื้นที่ราบลุ่มซึ่งอยู่ด้านตะวันออกโดยมีรายละเอียดของพื้นที่อำเภออู่ทองดังนี้

1) พื้นที่ราบลุ่ม ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ จะอยู่ด้านตะวันออกของอำเภอตลอดแนวจากด้านเหนือจรดด้านใต้ มีแม่น้ำจรเข้สามพันไหลผ่านเหมาะแก่การเพาะปลูกข้าว โดยเฉพาะข้าวนาปรัง เนื่องจากอยู่ในเขตชลประทาน แต่บางพื้นที่ในฤดูน้ำหลากจะมีน้ำท่วมขังสูง ได้แก่ พื้นที่ในเขตตำบลอู่ทอง ตำบลจรเข้สามพัน ตำบลสระยายโสม ตำบลสระพังลาน ตำบลดอนมะเกลือ ตำบลยั้งทะลายและตำบลเจดีย์

2) พื้นที่ภูเขาสลับกับพื้นที่ราบแบบลูกคลื่น อยู่ด้านตะวันตกยาวขึ้นไปถึงด้านตะวันตกเฉียงเหนือ ซึ่งพื้นที่ภูเขาทั้งหมดเป็นป่าเบญจพรรณที่มีสถานภาพเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ประกอบด้วย เขาทุ่งดินดำ เขาพุทอง เขาตาแก้ว เขาโกปิตทอง เขาพระ และเขารางกะเปิด รวมพื้นที่ 46,734 ไร่ และได้รับอนุญาตให้ดำเนินการจัดทำป่าชุมชนจำนวน 13 แปลง ประกอบด้วย ป่าชุมชนบ้านจรั้งใหม่ ป่าชุมชนบ้านทุ่งดินดำ ป่าชุมชนบ้านหนองตาลัย ป่าชุมชนบ้านเขาวงศ์ ป่าชุมชนบ้านหนองการ้อง ป่าชุมชนบ้านเขาตอก ป่าชุมชนบ้านทรัพย์พุทองห้วยคู้ ป่าชุมชนบ้านห้วยหิน ป่าชุมชนบ้านพวน ป่าชุมชนบ้านศรีสรรเพชญ์ ป่าชุมชนบ้านเขาพระ ป่าชุมชนบ้านเนินสมบัติ และป่าชุมชนบ้านหนองบัว รวมพื้นที่ป่าชุมชนทั้ง 13 แปลง จำนวน 12,308 ไร่ พื้นที่ภูเขามีความสูงเหนือระดับน้ำทะเลอยู่ระหว่าง 50-250 เมตร โดยสำนักงานทรัพยากรธรณีเขต 3 (ปทุมธานี) ได้เข้าสำรวจและศึกษาลักษณะทางธรณีวิทยาในเขตตะวันตกของอำเภออุทุมพร ทำให้ทราบว่าพื้นที่บริเวณโดยรอบเป็นหินยุคออร์โดวิเซียน (Ordovician rocks) ที่มีอายุประมาณ 505-438 ล้านปี เช่น บริเวณวัดเขาพระศรีสรรเพชญาราม วัดเขาถ้ำเสือ และวัดเขาดีสลัก (กรมทรัพยากรธรณี, 2557) จากความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ทำให้อำเภออุทุมพรเป็นที่ตั้งของชุมชนที่มีประวัติศาสตร์มายาวนาน พบร่องรอยการอยู่อาศัยของชุมชนตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ทวารวดี อายุประมาณ 1,500-2,500 ปี ภายในเมืองโบราณอุทุมพร (สถิตย์พงศ์ ชุนทรง, 2561) อีกทั้งในพื้นที่อำเภออุทุมพรมีชาวไทยเชื้อสายลาวอยู่หลายกลุ่ม ได้แก่ ลาวเวียง ลาวโซ่ง (ไทยทรงดำ) และลาวครั่งซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดังนั้นในปัจจุบันอำเภออุทุมพรส่วนหนึ่งถูกยกให้เป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเมืองโบราณอุทุมพร เพื่อพัฒนาฟื้นฟูเมืองโบราณให้กลับมาสู่ความรุ่งเรือง สมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากร และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรี

ภาพประกอบ 2 แผนที่อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

2.6.3 ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

จรัญ ประจันบาล (2561) ทำการวิจัยโดยการสำรวจรวบรวมข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ดำเนินการวิจัยใน 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) สำรวจ รวบรวมข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) พัฒนาฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ และ 3) พัฒนาเป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นบริเวณ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการสำรวจพบว่าพื้นที่อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี มีสภาพเป็น ป่าเบญจพรรณพบชนิดพันธุ์พืชทั้งหมด 206 ชนิด 157 สกุล 75 วงศ์ โดยวงศ์พันธุ์ไม้ที่พบมากที่สุดคือวงศ์ PAPILIONACEAE และวงศ์ RUBIACEAE พบชนิดพันธุ์พืชทั้งสิ้นวงศ์ละ 13 ชนิด รองลงมาคือวงศ์ CAESALPINIACEAE พบ 11 ชนิด วงศ์ EUPHORBIACEAE พบ 10 ชนิด วงศ์ CAPPARIDACEAE และวงศ์ COMBRETACEAE พบวงศ์ละ 8 ชนิด และพบชนิดพันธุ์พืชที่ถูกจัดเป็นพืชหายากหรือเป็นพืชถิ่นเดียวของประเทศไทยทั้งหมด 13 ชนิด ประกอบด้วย กะเพรา หินปูน เทียนกาญจน์ ฝั่คืออย พุดผา ม่วงไทรบุญ มหาพรหม มะกัก มะลิสยาม หุน อรพิม คำมอก หลวง ธนนไชย แสลงพันกระดุก และพบสัตว์มีกระดูกสันหลังทั้งหมด 129 ชนิด ประกอบด้วยกลุ่ม สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมจำนวน 9 ชนิด กลุ่มสัตว์เลื้อยคลานจำนวน 10 ชนิด กลุ่มสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกจำนวน 6 ชนิด กลุ่มสัตว์ปีกจำนวน 67 ชนิด และกลุ่มปลาพบจำนวน 37 ชนิด สำหรับผลการสำรวจ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ

พบภูมิปัญญาด้านงานจักสานและงานทอผ้าพื้นเมืองมีจำนวนมากที่สุด โดยข้อมูลทั้งหมดถูกจัดเก็บในฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นสระยายโสม

2.7 วิสาหกิจชุมชนบ้านตำนาคิน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

พัฒนากิจกรรมและเส้นทางท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสุขภาพ ร่วมกับ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) อพท. สืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้าน "ตำนาคิน"

ตำนาคิน พืชท้องถิ่นที่ชื่อสะดุดหู ผู้การนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว ธรรมชาติสรรสร้างพืชพรรณไม่มากมายขึ้นบนโลก เพื่อเป็นส่วนหนึ่งให้กับความสมดุลในระบบนิเวศ และให้มนุษย์เราใช้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนำมาเป็นอาหาร ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย หรือแม้กระทั่งนำมาทำเป็นเครื่องนุ่งห่ม ทั้งนี้การนำมาใช้ประโยชน์นั้นมักจะขึ้นอยู่กับองค์ความรู้และภูมิปัญญาของผู้คนในยุคสมัยนั้นๆ ซึ่งภายหลังที่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความก้าวหน้า จึงทำให้มีการศึกษา วิจัย และพัฒนาการนำพืชมาใช้ประโยชน์ในหลายๆ ด้าน ตามสรรพคุณเด่นของพืชชนิดนั้นๆ อาทิเช่น ยารักษาโรค สารสกัดในเครื่องสำอาง สารสกัดในน้ำหอม เป็นต้น นอกจากนี้พืชพรรณไม่บางชนิดถือเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน จนกลายเป็นสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวก็มี อย่างไรก็ตามปฏิเสธไม่ได้ว่าหลายๆ องค์ความรู้ใหม่ๆ ได้ใช้ข้อมูลจากฐานความรู้และภูมิปัญญาดั้งเดิมของคนสมัยก่อนหรือคนในท้องถิ่น ประกอบกับการออกแบบกระบวนการศึกษาข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมของนักวิชาการและผู้รู้ในชุมชน เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องกับฐานต้นทุนชุมชน นำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ และแนวทางการต่อยอดพืชท้องถิ่นให้มีคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม ดังเช่นชุมชนบ้านเขาพระ ตำบลอุ้มทอง อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้นำ "ตำนาคิน" พืชในท้องถิ่นที่มีเสน่ห์และสะดุดหู มาใช้พัฒนาเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวของบ้านเขาพระได้อย่างน่าสนใจ

การศึกษาเรื่องราวของตำนาคิน บ้านเขาพระ เกิดขึ้นระหว่างการเดินทาง "กิจกรรมการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล บริบทชุมชน ด้านนิเวศวัฒนธรรม และภูมิปัญญาสังคม" ภายใต้โครงการสร้างและพัฒนาศักยภาพการสื่อความหมายในเขตพื้นที่พิเศษ 7 โดยคณะทำงานและคนในชุมชนได้จัดกระบวนการร่วมกันระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ในประเด็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวหรือที่เรียกกันว่า วิเคราะห์ของดีชุมชน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญา เป็นต้น เพื่อค้นหาจุดเด่นและเอกลักษณ์ของ

ชุมชนที่จะนำมาต่อยอดการท่องเที่ยวโดยชุมชน จากกระบวนการนี้ทำให้ได้รู้จักกับ “ตำนानดิน” ด้วยชื่อที่แปลกสะดุดหู และไม่เคยได้ยินมาก่อน ทำให้คณะทำงานให้ความสนใจตำนानดิน และเสนอแนะให้ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับพืชชนิดนี้ จึงได้ร่วมกันลงพื้นที่สำรวจต้นตำนानดิน และเมื่อขุดรากขึ้นมาทดสอบกลิ่น พบว่า รากตำนानดินมีกลิ่นหอมละมุน และพืชชนิดนี้ ที่ชาวบ้านเขาพระเรียกว่า ตำนानดิน นั้นมีชื่อสามัญว่า อบเชยเถา (ภาพประกอบ 3)

ภาพประกอบ 3 ตำนानดิน หรือ อบเชยเถา

ตำนानดิน หรือ อบเชยเถา มีลักษณะเป็นพันธุ์ไม้เถาเลื้อย ที่ขึ้นในพื้นที่ชุมชนบ้านเขาพระ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จากข้อสังเกตเป็นพืชที่เติบโตในสภาพอากาศแห้งแล้ง เป็นพืชทนแดด ซึ่งภูมิปัญญาของคนบ้านเขาพระ คือจะนำมาใส่ในกาละแม โดยจะนำรากมาสับละเอียดและใส่ลงไปในกาละแมในขณะที่กวน ทำให้กาละแมบ้านเขาพระมีกลิ่นหอม อร่อยจนเป็นเอกลักษณ์ จากการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับตำนानดินหรืออบเชยเถา พบว่า มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ คือ *Zygotelma benthami* Baill. อยู่ในวงศ์ : ASCLEPIADACEAE มีชื่ออื่นเรียกแตกต่างกันไปตามพื้นที่ เช่น เครือเขาใหม่ (แพร่), เชือกเถา (นครสวรรค์), อบเชยป่า (กรุงเทพฯ), กายานเครือ เครือเขาใหม่ เถาเชือกเขา (ภาคเหนือ), จันดิน กูติน (ภาคอีสาน), อบเชยเถา (ภาคกลาง), และที่ชุมชนบ้านเขาพระ อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เรียกพืชชนิดนี้ว่า “ตำนานดิน” เป็นไม้เถาล้มลุก มีสองชนิด คือ ตัวผู้และตัวเมีย ลำต้นเรียวยาวมีขนสั้นๆ เล็กน้อยสีเขียวอ่อนเมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อน มีน้ำยางสีขาว ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม ดอกช่อ กลีบดอกด้านนอกสีเขียวแกมเหลือง ด้านในสีม่วง ผลเป็นฝักคู่ เมื่อแก่จะแตกออก รากมีกลิ่นหอมคล้ายเปลือกอบเชย มีรายงาน (ส่วนที่ยื่นออกจากส่วนหลักของอวัยวะของสิ่งมีชีวิต) ขึ้นตามป่าเบญจพรรณ พบได้โดยทั่วไปในทุกภาค ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด หรือปักชำ

รากตำนานดิน สรรพคุณเด่นของตำนานดิน รากตำนานดินมีกลิ่นหอมละมุน (ภาพประกอบ 4) เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการทำเครื่องหอมโบราณ ช่วยให้ตัวหอมและดับกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ป้องกันปัญหาโรคผิวหนัง รักษาผิว ผื่นคัน การศึกษาวิจัยเพิ่มเติมของ

อบเชยเถา พบว่า ผลិតภัณฑ์จากสารสกัดรากอบเชยเถา มีฤทธิ์ต้านการสร้างเม็ดสี เป็นเครื่องสำอางสำหรับทาหน้าขาว

ภาพประกอบ 4 รากตำนานดิน

ผลสามารถนำมารับประทานได้ ทั้งผลดิบและผลสุก มีสรรพคุณเป็นยาขับลมในลำไส้ แก้ปวดมวนในท้อง แก้ลมวิงเวียนศีรษะ หน้ามืดตาลาย แก้อ่อนเพลีย บำรุงหัวใจ ทำให้จิตใจชุ่มชื่น กระจายกระดูกเปราะ หมอชาวบ้านนำมาใช้เป็นยาบำรุงกำลัง บำรุงร่างกาย เพิ่มสมรรถภาพทางเพศ บำรุงกำหนัด เป็นสมุนไพรที่มีสรรพคุณเป็นยาชูกำลังชั้นยอด และมีกลิ่นหอมมากช่วยกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ผ่อนคลาย โดยนำส่วนของรากมาเป็นเครื่องหอม หรือเครื่องตีหมัก โดยให้ใช้รากตากแห้ง ใช้ 1 หยิบมือ มาต้มน้ำหรือชงเป็นชา

ปัจจุบันกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านเขาพระ ได้นำตำนานดินมาต่อยอดการท่องเที่ยวหลายกิจกรรมที่ไม่เพียงแต่ให้ประโยชน์จากการนำมาเป็นส่วนผสมในขนมกาดะแม แต่ยังสามารถใช้สรรพคุณด้านอื่นๆ มาสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้ได้แก่ การนำมาคั้นน้ำใช้หุงข้าวเพื่อให้ข้าวมีกลิ่นหอม ชาตำนานดิน กิจกรรมนวดบำรุงผิวดูหน้าด้วยตำนานดิน จนกล่าวได้ว่า ตำนานดินได้สร้างเอกลักษณ์ให้แก่ชุมชนบ้านเขาพระ สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับคนในชุมชน โดยการนำมาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชนได้อย่างน่าสนใจ

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา (2555) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในตำบลอินทร์บุรี ตำบลทับยา และ ตำบลห้วยชัน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ Independent Samples t-test และ One-way ANOVA ผลการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ที่ตอบสอบถามเป็น เพศชาย ช่วงอายุ ต่ำกว่า 30 ปี สถานภาพสมรส อาชีพค้าขาย ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท และมีส่วนร่วมในการจัดการ

แหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการปฏิบัติการประชาชนได้มีส่วนร่วมมากที่สุด รองมา ได้แก่ ด้านการเสนอความคิด การวางแผน และการตัดสินใจ ด้านการแบ่งผลประโยชน์ และด้านการติดตามและประเมินผล และ ผลการวิเคราะห์สมมุติฐานพบว่า อายุ ระดับการศึกษา และ อาชีพ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน ส่วน เพศ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

คมลักษณ์ สงทิพย์ (2557) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชน กรณีศึกษา ตลาดน้ำวัดตะเคียน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี รวบรวมใช้ข้อมูลจาก ประชาชน 400 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผล ด้วย สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 ประชากร (t-test) และการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุ 36-50 ปี สถานภาพสมรส ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน 10,000-20,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่พักอาศัยมากกว่า 10 ปี และไม่ได้เป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กรใด ผลการศึกษาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตลาดน้ำวัดตะเคียน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านของการมีส่วนร่วม พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในผลประโยชน์มากที่สุด โดยรวมอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ ในด้านความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 15.28 (ระดับความรู้ความเข้าใจมาก)

จริยาภรณ์ เจริญชีพ (2560) ทำงานวิจัยเพื่อศึกษาองค์ความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ข่าวสารต่อการมีส่วนร่วม ของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และศึกษาระดับของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ข่าวสาร กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตลอดจนนำเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยทำการวิจัยแบบผสมผสาน ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 359 คน ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวม ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการ

วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน โดยค่า t-test การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และการสัมภาษณ์โดยการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางจากระดับหัวหน้าส่วนต่างๆ จำนวน 12 คน โดยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมาก มีความรู้ความเข้าใจ ในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารบ่อยครั้งในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ส่วนระดับของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.08) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจ การรับรู้ข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และ 0.01 มีการเสนอให้จัดตั้งกลุ่ม เป็นวิสาหกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยว และศึกษาดูงานร่วมกับเครือข่ายสถาบันการศึกษาในพื้นที่

กนกกาญจน์ เมืองแก้ว (2561) ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนบ้านหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี นับตั้งแต่ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ระหว่างปี พ.ศ.2541-2560 กระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี และ ต้นแบบการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนบนพื้นฐานกระบวนการมีส่วนร่วมและการพึ่งตนเองของชุมชนบ้านหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลภาคสนามร่วมกับการศึกษาทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่าหลังวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ.2540 ปัญหาความขัดแย้งและปัญหาหนี้สินทางการเกษตรที่เกิดขึ้นภายในชุมชนหนองสาหร่าย ส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนร่วมกัน โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของชาวบ้านภายในชุมชนเป็นกลไกหลัก มีการดำเนินการทำแผนแม่บทชุมชนโดยชุมชนและเพื่อชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน นำไปสู่การรวมกลุ่มกันของชาวบ้านภายในชุมชนภายใต้วิสาหกิจชุมชนบ้านหนองสาหร่าย ก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาของวิสาหกิจชุมชนบนพื้นฐานของกระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่ม ได้แก่ ร่วมเป็นสมาชิกอย่างสมัครใจและเต็มใจ เพื่อเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชนและวิสาหกิจชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง ร่วมคิดร่วมแสดงความคิดเห็น เริ่มจากร่วมศึกษาปัญหา ร่วมวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ ร่วมคิดหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม ร่วมกันวางแผนโครงการ กิจกรรม ภายในกลุ่มของสมาชิก ร่วมตัดสินใจ โดยให้สมาชิกทุกคนยกมือเพื่อแสดงเจตนาของตนในการตัดสินใจ

ร่วมดำเนินการ สมาชิกทุกคนภายในกลุ่มร่วมกันดำเนินการตั้งแต่ขั้นตอนแรกในการผลิตตลอดจน บรรจุกฎบัตรพร้อมจำหน่าย ร่วมแก้ไขปัญหา ประธานกลุ่มและสมาชิกกลุ่มร่วมกันเสนอปัญหา วิเคราะห์ปัญหา เพื่อให้ได้ซึ่งแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นที่เหมาะสมกับกลุ่ม และ ร่วมรับ ผลประโยชน์ ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม ทำยที่สุดแล้วสมาชิกรวมถึงประธานกลุ่มต้องร่วมกัน รับผลประโยชน์ที่ได้จากการดำเนินงานของกลุ่ม และการพึ่งตนเองของชุมชน ได้แก่ ด้านการผลิต สมาชิกของแต่ละกลุ่มมีการปลูกวัตถุดิบภายในชุมชนเพื่อนำมาผลิตและแปรรูป จากนั้นก็ส่งให้ กลุ่มต่างๆ ที่ต้องใช้วัตถุดิบเป็นส่วนประกอบหลัก เช่น กลุ่มพริกแกงโบราณ เป็นต้น ชาวบ้านใน ชุมชนปลูกวัตถุดิบนำมาใช้ในการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนและนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ ด้าน ภูมิปัญญา มีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นมาตั้งแต่บรรพบุรุษในเรื่องของงานจักสาน ทอผ้า ตลอดจนสูตรพริกแกงโบราณ ที่ได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นผ่านงานฝีมือ และความโปร่งใสในการ บริหารงานของประธานที่บริหารงานอยู่บนความซื่อสัตย์ สุจริต เนื่องจากประธานกลุ่มมีการชี้แจง และแสดงรายละเอียดต่างๆ ทางการเงินของกลุ่มอยู่ทุกๆ เดือน กระบวนการพัฒนาเหล่านี้เป็น กระบวนการสำคัญที่เป็นรากฐานในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้พึ่งตนเองได้และเข้มแข็ง นำไปสู่ โมเดลต้นแบบของการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพให้แก่กลุ่มอื่นต่อไป

พัชรินทร์ จึงประวัติ (2561) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดนครนายก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด ปทุมธานี และ จังหวัดนครนายก ที่จะพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน และ เพื่อ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้แทนองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี และ จังหวัดนครนายก จำแนกตามเพศอายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี และ จังหวัดนครนายก ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการวางแผนพัฒนาปรับปรุง แหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ รักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว โฆษณา และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว บริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และการสำรวจ และจัดทำข้อมูล แหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง การทดสอบสมมุติฐานการศึกษา พบว่า ผู้แทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี และ จังหวัดนครนายก ที่มีเพศ อายุและประสบการณ์ ที่ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้แทนองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดนครนายกที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

พิภพ บุญธรรม (2561) ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่พิเศษเมืองโบราณคู่มือขององค์การบริหารการพัฒนา พื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการ และ หมายเหตุศาสตร์ของแนวทางการปรับปรุงเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การศึกษานี้ใช้แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบค่าความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์ได้ จำนวน 935 ชุด/คน คิดเป็นร้อยละ 84.08 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,112 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง รวมทั้งใช้รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน พบว่าปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ คือ การสนับสนุนค่าตอบแทนให้ประชาชนไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับรายได้ของประชาชนเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ควรเสริมสร้างและนำยุทธศาสตร์ของแนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่พิเศษเมืองโบราณคู่มือตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนไปปรับใช้ในกลุ่มตัวชี้วัดที่สำคัญของการปฏิบัติการและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมทั้งนำยุทธศาสตร์ไปพัฒนาต่อยอดในอนาคตอีกด้วย โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวควรประกอบด้วย 5 ด้าน เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม คุณธรรม และเทคโนโลยี

ศิริพร สิมโรง (2562) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาเกาะกูด ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดกระบวนการการพัฒนา พื้นที่ของชุมชนเกาะกูด การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชุมชน และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ใช้วิธีการศึกษา จากงานเอกสาร เว็บไซต์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้พัฒนาชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการสัมภาษณ์แบบกลุ่มและใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผลการศึกษาสามารถวิเคราะห์ได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูดได้สนับสนุน พื้นฟูและพัฒนาชุมชน โดยนำแนวคิดและหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาใช้ในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีการกระตุ้นให้ชุมชนตื่นตัวเข้ามามีส่วนร่วมช่วยกันพัฒนาชุมชนแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง แต่ผลวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนนั้นสามารถเป็นได้ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก เช่น ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านการสื่อสาร และ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูดพยายามส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้ามามี

ส่วนร่วมดำเนิน กิจกรรมในตอนแต่ละคนถนัดและเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมในหน้าที่นั้นๆ นอกจากนี้ ยังได้ ปลุกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการจัดการพัฒนา ชุมชนและคนในชุมชนไปพร้อมๆ กันโดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เกาะภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่พัฒนา อย่างยั่งยืนสู่รุ่นลูกหลานต่อไป

อนุพงศ์ มุทราธิศ (2562) ศึกษารูปแบบอัตลักษณ์ของตำบลป่าตอง อำเภอเกาะภูเก็ต จังหวัด ภูเก็ต ในความ ร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการพัฒนาการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนรวมถึงกระบวนการ จัดการการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ เหมาะสม สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและ การจัดการการท่องเที่ยวของตำบลป่าตอง อำเภอเกาะภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดย ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มาจากภาครัฐภาคเอกชน และนักวิชาการ แล้วนำ ผลที่ได้มาสรุปเป็นรูปแบบที่เหมาะสม โดยผู้วิจัยได้นำรูปแบบที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันความ ชัดเจนและแสดงความคิดเห็นด้วยการจัดสนทนากลุ่ม ผลการศึกษาพบว่าหน่วยงานมีความ ต้องการที่จะช่วยเหลือและพัฒนาการท่องเที่ยว แต่พบว่ายังขาดการประสานงานและร่วมมือกัน ระหว่างภาคส่วนและไม่มีเวทีให้แต่ละหน่วยงานสามารถสื่อสารซึ่งกันและกันได้ ดังนั้นรูปแบบที่ เหมาะสมคือการทำงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างสามองค์กร ได้แก่ ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาค ประชาสังคม โดยแต่ละหน่วยงานเข้ามาทำงานร่วมกัน โดยให้ภาครัฐเป็นหน่วยงานหลักในการ ทำงานและประสานงาน โดยมี ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เป็นเหมือนฐานเพื่อให้นักท่องเที่ยว หลักตัดสินใจโดยความสำคัญของรูปแบบนี้เป็น แกนกลางของโมเดล คือการนำหลักการ ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยใช้หลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เพื่อให้เข้าใจถึงหลักการของการ ทำงานร่วมกัน และหลักการของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอีกด้วย

ภัครดา ฉายอรุณ (2564) ทำการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วม ร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี ศึกษากลยุทธ์ในการมี ส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม และศึกษาการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน กลุ่มเป้าหมายคือนักท่องเที่ยวในจังหวัด สุพรรณบุรี จำนวน 45 คน ได้มาโดยวิธีเจาะจง เครื่องมือในการวิจัย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม สถิติที่ใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างยั่งยืนในพื้นที่จังหวัด สุพรรณบุรี คือการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ร่วมติดตามประเมินผลซึ่งมี

ลักษณะที่เป็นรูปธรรม การให้ความร่วมมือของทุกภาคส่วน สามารถทำให้เกิดกลยุทธ์ที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

เพทาย เพ็ชรเจริญ และ ณัฐพงศ์ พันธุ์น้อย (2564) ชุมชนอัมพวาเป็นชุมชนอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ที่มีการท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชุมชน แต่ในทศวรรษที่ผ่านมาการท่องเที่ยวได้ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อชุมชน ทั้งในด้านวิถีชีวิตชุมชน เศรษฐกิจและการจ้างงาน และการรักษาสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ อย่างไรก็ตามกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่เกิดการชะงักตัวจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และพบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชนอัมพวาได้มีการวางแผนการเปลี่ยนแปลง รูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชนให้สามารถก้าวไปสู่ความยั่งยืนในอนาคต งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นการศึกษาความสำคัญของปัจจัย มาตรการและกลยุทธ์ที่ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (sustainable tourism development) ด้วยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภาคประชาชน ผู้เยี่ยมชม ภาคเอกชน หน่วยงานภาครัฐ นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทำการเปรียบเทียบความสำคัญแบบคู่ (pairwise comparison) ภายใต้กระบวนการวิเคราะห์ตามลำดับชั้น (AHP) เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในชุมชนอัมพวา ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนอัมพวาให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไปในทิศทางที่แตกต่างกัน โดยภาคประชาชนและหน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านคุณภาพ ชีวิตของชุมชน และนโยบายการบริหารจัดการและส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นหลัก ในขณะที่นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญรวมถึงภาคเอกชนจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านมูลค่าทางเศรษฐกิจและโอกาสในการจ้างงาน และผู้เยี่ยมชมจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ดี ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่ามาตรการส่งเสริมการพัฒนา เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีกับธุรกิจการค้า การบริการ และการสนับสนุนงบประมาณเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวจะเป็นมาตรการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินการจากทุกภาคส่วนและการบังคับใช้กฎหมายและติดตามประเมินผลการพัฒนาอย่างเข้มงวดจะเป็นกลยุทธ์สำคัญที่สามารถผลักดันให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุลดา ทรัพย์สมบุญ และ วรียา ภัทรภิญโญพงศ์ (2564) ทำการวิจัยเพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหารอย่างสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสำรวจภาคสนาม การสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหารอย่างสร้างสรรค์สำหรับชุมชนลาวเวียงม่วงงาม สามารถดำเนินการในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ 1) การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหารอย่างสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนเกษตรกรรมในรูปแบบการท่องเที่ยววิถีชาวนาที่มีความโดดเด่นของการเป็นพื้นที่ปลูกข้าวเจ้ากขยเส้าให้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ 2) การสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับฤดูกาลหรือเทศกาลต่างๆ และควรเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ประกอบด้วย กลุ่มนักเรียนนักศึกษา กลุ่มศึกษาดูงาน และกลุ่มครอบครัว 3) ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์อาหารท้องถิ่น จากการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารที่เกี่ยวข้องกับข้าวเจ้ากขยเส้าให้และแสดงถึงอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ลาวเวียง 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของท้องถิ่นในกลุ่มเยาวชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว 5) ด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักมากขึ้น 6) ด้านสุขลักษณะและความปลอดภัยของอาหารท้องถิ่น รวมทั้งการให้บริการที่เป็นมาตรฐาน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนทรัพยากรการท่องเที่ยวผ่านอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ทางด้านอาหาร วิถีชีวิต และวัฒนธรรมที่สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนวิถีเกษตร และเกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรข้าวที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

2.9 แนวคิดงานวิจัยนี้

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสนใจทำวิจัยด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน โดยเลือกพื้นที่ศึกษาเป็น กรณีศึกษา: ตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งชุมชนบ้านเขาพระ ตำบลอุ้มทอง อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้นำ “ตำนานดิน” พิเศษในท้องถิ่นมาประยุกต์เข้ากับกับท่องเที่ยว ผู้วิจัยเห็นว่ามีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งและควรร่วมกันดูแลรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติ สร้างเอกลักษณ์ให้กับชุมชนบ้านเขาพระ สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับคนในชุมชน ประกอบกับพื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งนับว่าเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่อยู่ติดกับกรุงเทพมหานคร การเดินทางไปมาสะดวก มีประวัติศาสตร์เก่าแก่ยาวนาน พร้อมทั้งมีความเจริญด้านเศรษฐกิจ และเพียบพร้อมไปด้วยทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยว ดังนั้น จึงเป็นที่มาของงานวิจัยนี้ โดยคาดว่าผลการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนในท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมใน

การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพิ่มมากขึ้นเพื่อเป็นการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ในแหล่งท่องเที่ยวให้คงอยู่ต่อไป

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่าง การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนั้นในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา : ตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณคู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จึงมีขั้นตอนการดำเนินงานและระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การสร้างเครื่องมือวิจัยและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
- 3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประชาชนทั่วไปในพื้นที่ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณคู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder) กับการท่องเที่ยวเมืองโบราณคู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informant) ได้แก่ 1) เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวเมืองโบราณคู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี 2) ผู้ประกอบการในเมืองโบราณคู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี 3) ผู้นำชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเมืองโบราณคู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ

1.1 ขนาดกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณคู่มือทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจากข้อมูลสถิติจำนวนประชากรของเมืองโบราณคู่มือทอง จังหวัดสุพรรณบุรีของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ประจำปีเดือนกันยายน ปี 2565 มีทั้งสิ้น 64,840 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ม.ป.ป.) ผู้วิจัยจึงใช้ประชากรกลุ่มนี้มาคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการแทนค่าในสูตรขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ, 2534, น. 14) และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 397.54 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างประชาชนจำนวนทั้งสิ้น 398 คน

โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$N = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร (64,840 คน)

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (0.05)

ในการวิจัยครั้งนี้สามารถคำนวณขนาดตัวอย่างได้ ดังนี้

$$N = \frac{64,840}{1 + 64,840 (0.05)^2} = 397.54$$

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างประชาชนจำนวนทั้งสิ้น 398 คน

1.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ

จากข้อมูลสถิติจำนวนประชากรของเมืองโบราณคู่มือทอง จังหวัดสุพรรณบุรีของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2565 มีทั้งสิ้น 64,840 คน แบ่งเป็นชาย 31,493 คน เป็นหญิง 33,347 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ม.ป.ป.) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบเป็นอัตราส่วนระหว่างชายและหญิงจากจำนวนประชากรทั้งหมดจะได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการทั้งหมด 398 ชุด

2) กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ

2.1 ขนาดกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัย คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder) กับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informant) เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณคู่มือทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 4 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงาน อพท. 7 จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานเทศบาลตำบลคู่มือทอง 1 คน ผู้นำชุมชน 1 คน และตัวแทนผู้ประกอบการ 1 คน

2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 4 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงาน อพท. 7 จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานเทศบาลตำบลคู่มือทอง 1 คน ผู้นำชุมชน 1 คน และ ตัวแทนผู้ประกอบการ 1 คน

3.2 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ มีดังต่อไปนี้

1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลกับประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณคู่มือทอง จังหวัดสุพรรณบุรี แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close-Ended Question) ชนิดตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน สมาชิกชมรม

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ จำนวน 40 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close-Ended Question) ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักของ Likert Scale โดย

แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

มีส่วนร่วมของประชาชน	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์คะแนนสำหรับแปรผลค่าเฉลี่ยในการสรุปผล โดยการหาพิสัยของคะแนนเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, น. 23-24) ซึ่งมีวิธีการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นของคะแนน}} \\ &= \frac{5-1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

จะได้ช่วงระหว่างชั้นเท่ากับ 0.8 คะแนน แล้วนำมาจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยและเกณฑ์ความหมายของระดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยในช่วง	4.21 – 5.00	=	มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยในช่วง	3.41 – 4.20	=	มีระดับการมีส่วนร่วมมาก
คะแนนเฉลี่ยในช่วง	2.61 – 3.40	=	มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยในช่วง	1.81 – 2.60	=	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย
คะแนนเฉลี่ยในช่วง	1.00 – 1.80	=	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนจำนวน 17 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close-Ended Question) ชนิดให้เลือกตอบ 2 ตัวเลือก (Yes or No Answer) โดยครอบคลุมเนื้อหาความรู้ด้านการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ โดยให้

เลือกตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่ สำหรับคำถามมีทั้งคำถามเชิงบวก จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 5, 11, 12, 13, 14, 16, 17 และคำถามเชิงลบจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 15, ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ข้อที่ตอบถูกให้คะแนน 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดให้คะแนน 0 คะแนน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 17 ข้อ คิดเป็นคะแนนเต็มทั้งหมด 17 คะแนน ผู้วิจัยได้แบ่งคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน โดยใช้เกณฑ์แบ่งความรู้ความเข้าใจช่วงขั้นเท่ากันออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยในช่วง 13 - 17 = มีความรู้ความเข้าใจมาก

คะแนนเฉลี่ยในช่วง 7 - 12 = มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยในช่วง 0 - 6 = มีความรู้ความเข้าใจน้อย

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ประเภทการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ในรูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ โดยกำหนดประเด็นแนวคำถามในแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็น 4 ตอน ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

2.2 ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

2.3 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

2.4 ข้อมูลด้านปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

โดยผู้วิจัยจะใช้คำถามในแต่ละตอน ตั้งประเด็นคำถามย่อยเพื่อให้ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ตอบอธิบาย และร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ จนครบประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำอุปกรณ์สำหรับการเก็บบันทึกข้อมูลไปใช้ในระหว่างการสัมภาษณ์ เช่น ปากกา สมุดจดบันทึก แท็บเล็ต (Tablet) กล้องถ่ายรูป เป็นต้น

3.3 การสร้างเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลและให้ผลการวิจัยที่น่าเชื่อถือและมีความถูกต้องได้มากที่สุด มีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแหล่งข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตข้อมูลในการร่างและการสร้างคำถามในแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

2. การสร้างแบบสอบถามสำหรับประชาชน แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์ตัวแปรและกรอบแนวคิดงานวิจัย สมมติฐาน และขอบเขตเนื้อหาการวิจัย หลังจากนั้นนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของภาษาและความตรงข้อเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์นั้นกลับมาปรับปรุงแก้ไข

3. หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 398 คน

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ดังนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ บทความ งานวิจัย ตลอดจนแหล่งข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเพิ่มองค์ความรู้และใช้เป็นแนวทางในการวิจัย

2. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยเป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ระหว่างการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น การสังเกตการณ์มีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น ข้อมูลจากแบบสอบถามและข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองในทุกวัน โดยพิจารณาตามความเหมาะสมและความพร้อมของผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการสำรวจข้อมูลต่างๆ เบื้องต้น โดยการลงพื้นที่จริงเพื่อให้ผู้วิจัยได้ทราบเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยวใน อพท. 7 กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ รูปแบบการเดินทางและ

เส้นทางการเข้าถึง บุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเก็บข้อมูล เป็นต้น

2. ติดต่อนัดหมายบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขออนุญาตใช้พื้นที่ในการเก็บข้อมูลและขอข้อมูลต่างๆ เพื่อทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ทำการศึกษาดด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว นำไปดำเนินการเก็บข้อมูลของแบบสอบถามกับประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 398 คน โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบโควตาตามเพศ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก ทั้งนี้รูปแบบของแบบสอบถามอาจอยู่ในรูปแบบเอกสาร (Hard Copy) หรือแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Online Questionnaire) ในรูปแบบของ Google Forms ทั้งนี้จะพิจารณาตามความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม และทำการสัมภาษณ์กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 4 คน ตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นมา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์นำไปวิเคราะห์ประมวลผลทางสถิติ แปลผล และสรุปผล ตามลำดับ ส่วนข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์นำไปสรุปเชิงเนื้อหาต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดจากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์และประมวลผล ดังนี้

1) การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและความสมบูรณ์ของคำตอบของแบบสอบถามทั้งหมด และคัดเอาเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เท่านั้น

2) การลงรหัส (Coding) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาลงรหัสตามที่กำหนด

3) การประมวลผลข้อมูล (Data Processing) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ทำการลงรหัสเรียบร้อยแล้วมาบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป STATA ในการประมวลผลข้อมูล และใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยประกอบด้วย

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้

3.1.1 นำข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.1.2 นำข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.1.3 นำข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวข้องกับข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

3.2 การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

3.2.1 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม โดยใช้ T-test แบบ Independent Sample

3.2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 3 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว โดยใช้ F-test (One-Way Analysis of Variance) และกรณีพบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของ Kruskal-Wallis test

3.5.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพแล้ว ผู้วิจัยจะนำคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปประเด็นเชิงเนื้อหาในภาพรวมโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามข้อคำถามในแต่ละตอนของแบบสัมภาษณ์นั้นครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ขอบเขตของเนื้อหาการวิจัย อันประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

ข้อมูลด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม
บนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

บทที่ 4 ผลการศึกษา

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยและเสริมสร้างความเข้มแข็งในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลนาคดินเพื่อเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ และ เพื่อเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อต่อยอดองค์ความรู้จากฐานทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพบ้านดินและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาเชิงบูรณาการ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่าง การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาตำบลนาคดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี

การนำเสนอผลการศึกษาแบ่งเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

- 4.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม
- 4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ
- 4.3 การวิจัยเชิงคุณภาพ

4.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบสอบถามทั่วไปและแบบสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีหาดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence : IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในแต่ละข้อว่าสอดคล้องกับเนื้อหา (ประสพชัย พสุนนท์, 2558) และองค์ประกอบที่กำหนดไว้หรือไม่เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC ดังนี้ ให้ 1 คะแนน สอดคล้อง ให้ 0 คะแนน ไม่แน่ใจ ให้ -1 คะแนน ให้ปรับปรุงใหม่ ทำการรวมคะแนน IOC ในแต่ละส่วน (คะแนนตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนหรือสอดคล้องกับเนื้อหา) ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านพบว่า แบบสอบถามทั่วไป รวม คะแนน IOC ผ่าน จำนวน 58 ข้อ จาก 60 ข้อ

และแบบสัมภาษณ์ รวม คะแนน IOC ผ่าน จำนวน 23 ข้อ จาก 23 ข้อ ผู้วิจัยทำการปรับแบบสอบถามทั่วไปตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และใช้ประกอบการยื่นขอพิจารณาจริยธรรมวิจัยที่ทำในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับการอนุมัติรับรองจริยธรรมวิจัย รหัสโครงการวิจัย SWUEC-G-462/2565X ลงวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2566 (ภาคผนวก ก-ค) ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลวิจัย ระหว่างวันที่ 15 มกราคม ถึง 12 มีนาคม พ.ศ. 2566

4.2 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

จำนวนประชากรของเมืองโบราณคู่มือ จังหวัดสุพรรณบุรีของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (กันยายน 2565) มีทั้งสิ้น 64,840 คน จากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณคู่มือ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ข้อมูลตอบกลับจำนวนทั้งหมด 449 คน ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับพบว่ามีแบบสอบถามที่มีการกรอกข้อมูลไม่ครบถ้วนและบางฉบับผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุน้อยกว่า 18 ปี รวมทั้งหมดจำนวน 16 คน ดังนั้นข้อมูลแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ที่ใช้ในการประมวลผลในงานวิจัยนี้มีทั้งหมด 433 คน คิดเป็น ร้อยละ 108.8 (ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่) ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 433 คน ดังแสดงใน ตาราง 2 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 228 คน (ร้อยละ 52.66) และเป็นเพศชาย จำนวน 205 คน (ร้อยละ 47.34) มีอายุเฉลี่ย 43.78 ปี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.88) ส่วนมากอยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 150 คน (ร้อยละ 34.64) ส่วนมากมีสถานภาพสมรส จำนวน 230 คน (ร้อยละ 53.12)

อาชีพ พบว่าส่วนใหญ่ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 113 คน (ร้อยละ 26.10) พนักงานบริษัท จำนวน 95 คน (ร้อยละ 21.94) รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 87 คน (ร้อยละ 20.09) เกษตรกร จำนวน 59 คน (ร้อยละ 13.63) นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 20 คน (ร้อยละ 4.62) รับจ้างทั่วไป จำนวน 43 คน (ร้อยละ 9.93) พ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 14 คน (ร้อยละ 3.23) อื่นๆ ได้แก่ ข้าราชการบำนาญ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.46)

ระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่ จบปริญญาตรี จำนวน 259 คน (ร้อยละ 59.82) มัธยมศึกษา จำนวน 112 คน (ร้อยละ 25.87) สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 36 คน (ร้อยละ 8.31) ประถมศึกษา จำนวน 23 คน (ร้อยละ 5.31) ปวส./อนุปริญญา จำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.69)

รายได้ต่อเดือน พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้ 20001-30000 บาท จำนวน 192 คน (ร้อยละ 44.34) มากกว่า 30000 บาท จำนวน 115 คน (ร้อยละ 26.56) 10000- 20000 บาท จำนวน 102 คน (ร้อยละ 23.56) น้อยกว่า 10000 บาท จำนวน 24 คน (ร้อยละ 5.54)

ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน ส่วนใหญ่พักอาศัยในชุมชนมากกว่า 10 ปี จำนวน 289 คน (ร้อยละ 66.74) 6-10 ปี จำนวน 110 คน (ร้อยละ 25.40) 1- 5 ปี จำนวน 27 คน (ร้อยละ 6.24) น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 7 คน (ร้อยละ 1.62)

การเป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กร พบว่าส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิก จำนวน 425 คน (ร้อยละ 98.15) เป็นสมาชิก จำนวน 8 คน (ร้อยละ 1.85) ได้แก่ สภานักเรียนจำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.69) วิชาหกิจชุมชน เกษตรกรรมจำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.69) ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวท่องเที่ยวจำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.23) กอล์ฟจำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.23)

ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=433)

ปัจจัยด้านบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	205	47.34
หญิง	228	52.66
อายุ (ปี)		
ไม่เกิน 30 ปี	62	14.32
31 – 40 ปี	96	22.17
41 – 50 ปี	150	34.64
มากกว่า 50 ปี	125	28.87
ค่าเฉลี่ย 43.78 ปี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.88) ช่วง 18-66 ปี		
สถานภาพสมรส		
โสด	175	40.42
สมรส	230	53.12
หม้าย	14	3.23
หย่าร้าง/แยกกันอยู่	14	3.23

ตาราง 2 (ต่อ)

ปัจจัยด้านบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	87	20.09
พนักงานบริษัท	95	21.94
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	113	26.10
นักเรียน/นักศึกษา	20	4.62
เกษตรกร	59	13.63
รับจ้างทั่วไป	43	9.93
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	14	3.23
อื่นๆ ได้แก่ ข้าราชการบำนาญ	2	0.46
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	23	5.31
มัธยมศึกษา	112	25.87
ปวส./อนุปริญญา	3	0.69
ปริญญาตรี	259	59.82
สูงกว่าปริญญาตรี	36	8.31
รายได้ต่อเดือน		
น้อยกว่า 10000 บาท	24	5.54
10000 - 20000 บาท	102	23.56
20001 - 30000 บาท	192	44.34
มากกว่า 30000 บาท	115	26.56
ระยะเวลาที่ท่านพักอาศัยในชุมชน		
น้อยกว่า 1 ปี	7	1.62
1- 5 ปี	27	6.24
6 - 10 ปี	110	25.40
มากกว่า 10 ปี	289	66.74

ตาราง 2 (ต่อ)

ปัจจัยด้านบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ท่านเป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กรใดหรือไม่		
ไม่เป็นสมาชิก	425	98.15
เป็นสมาชิก	8	1.85
- ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวผู้ทอง	1	0.23
- สถานักเรียน	3	0.69
- วิชาทฤษฎีชุมชน เกษตรกรรม	3	0.69
- กอล์ฟ	1	0.23

4.2.2 ข้อมูลด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม

ผลการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน ดังแสดงใน ตาราง 3 และตาราง 4 โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้ เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

มีส่วนร่วมของประชาชน	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยและเกณฑ์ความหมายของระดับค่าเฉลี่ยสรุป ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยในช่วง	4.21 – 5.00	=	มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยในช่วง	3.41 – 4.20	=	มีระดับการมีส่วนร่วมมาก
คะแนนเฉลี่ยในช่วง	2.61 – 3.40	=	มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยในช่วง	1.81 – 2.60	=	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย
คะแนนเฉลี่ยในช่วง	1.00 – 1.80	=	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

จากตาราง 3 สรุปผลการจัดการการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ พบว่าในภาพรวมทุกหัวข้อมีค่าเฉลี่ยคะแนนในช่วง

3.41-4.20 แปลผลว่ามีส่วนร่วมมาก ในระดับที่ 4 โดยหัวข้อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ย 3.76 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย 3.75 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ค่าเฉลี่ย 3.80 และ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ค่าเฉลี่ย 3.78 คะแนน

ตาราง 4 แสดงรายละเอียดความมีส่วนร่วมครอบคลุมในแต่ละหัวข้อซึ่งพบว่ามีค่าเฉลี่ย คะแนนในช่วง 3.41-4.20 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่ามีความมีส่วนร่วมของประชาชน ในระดับ 4 จัดเป็นระดับการมีส่วนร่วม มาก

ตาราง 3 สรุปข้อมูลด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน

การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม			
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	ระดับ
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.76	0.86	มาก	4
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.75	0.89	มาก	4
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.80	0.86	มาก	4
4. ร่วมประเมินผล	3.78	0.87	มาก	4
รวม	3.77	0.87	มาก	4

ตาราง 4 ระดับการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน รายข้อ

หัวข้อ	การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม	
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1.	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.76	0.86
1.1	ท่านได้มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น	3.64	1.06
1.2	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.73	1.05
1.3	ท่านได้มีส่วนร่วมในการติดต่อประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อม	3.73	1.03
1.4	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอวิธีการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติ	3.68	1.06
1.5	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่จัดให้มีขึ้น	3.71	1.05
1.6	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอวิธีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	3.70	1.03
2.	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.75	0.89
2.1	ท่านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับ อพท.7 เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ	3.64	1.06
2.2	ท่านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี	3.66	1.05
2.3	ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่กำหนดไว้	3.82	0.96
2.4	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพกับนักท่องเที่ยวและบุคคลภายนอกได้รับทราบ	3.76	1.02

ตาราง 4 (ต่อ)

หัวข้อ	การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม	
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2.5	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำกลุ่มหรือเป็นตัวแทนเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพที่มีขึ้น	3.75	1.00
2.6	ท่านได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนปัจจัยเพื่อกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพที่มีขึ้น เช่น เงิน สิ่งของ แรงงาน เป็นต้น	3.71	1.01
2.7	ท่านได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในวันสำคัญเพื่อสืบสานวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันตรุษจีน วันสงกรานต์ วันลอยกระทง วันเข้าพรรษา เป็นต้น	3.75	1.01
2.8	ท่านได้มีส่วนร่วมในการดูแลความปลอดภัยและป้องกันทรัพย์สิน	3.81	0.95
2.9	ท่านได้มีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดและความสวยงามเป็นระเบียบภายในชุมชน	3.83	0.94
3.	การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.80	0.86
3.1	ท่านได้ใช้ประโยชน์เมืองโบราณอุทงเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ	3.78	1.02
3.2	ท่านได้ใช้ประโยชน์เป็นที่เรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น และวิถีชีวิตชุมชน	3.85	0.97
3.3	ท่านได้รับความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น ความภูมิใจที่ของชุมชนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ความรักและความสามัคคีกันของคนในชุมชน เป็นต้น	3.77	0.94
3.4	ท่านได้ใช้ประโยชน์เป็นแหล่งซื้ออาหารและสินค้าทางการเกษตร เป็นต้น	3.94	0.87
3.5	ท่านได้ใช้ประโยชน์แหล่งท่องเที่ยวใน อพท. 7 สถานที่ประกอบกิจกรรมทางสังคมต่างๆ	3.83	0.99
3.6	ท่านได้มีอาชีพหลัก หรืออาชีพเสริมจากการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ	3.77	1.02
3.7	ท่านได้ใช้ประโยชน์จากการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ	3.77	0.98

ตาราง 4 (ต่อ)

หัวข้อ	การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม	
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3.8	ท่านได้รับรายได้เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ	3.76	1.00
3.9	ท่านได้ใช้ประโยชน์จากการพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ	3.76	1.02
3.10	ท่านได้ใช้ประโยชน์จากการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ	3.77	0.99
4.	ร่วมประเมินผล	3.78	0.87
4.1	ท่านได้มีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารร่วมกับ อพท. 7 ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ	3.65	1.05
4.2	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพสินค้าจากร้านค้าและธุรกิจต่างๆ	3.81	0.96
4.3	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินการให้บริการของร้านค้าและธุรกิจต่างๆ	3.84	0.95
4.4	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของชุมชน	3.77	0.98
4.5	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน	3.75	0.99
4.6	ท่านได้มีส่วนร่วมในการติดตามการทำงานของชุมชนที่เกี่ยวข้อง	3.85	0.95
4.7	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินการดูแลรักษาสาธารณสมบัติที่สร้างขึ้น	3.79	0.95
4.8	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมให้สะอาดสวยงาม เป็นระเบียบของผู้ประกอบการ	3.75	0.97

4.2.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน

ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนจำนวน 17 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close-Ended Question) ชนิดให้เลือกตอบ 2 ตัวเลือก (Yes or No Answer) โดยครอบคลุมเนื้อหาความรู้ด้านการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ โดยให้เลือกตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่ สำหรับคำถามมีทั้งคำถามเชิงบวก จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 5, 11, 12, 13, 14, 16, 17 และคำถามเชิงลบจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 15, ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ข้อที่ตอบถูกให้คะแนน 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดให้คะแนน 0 คะแนน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 17 ข้อ คิดเป็นคะแนนเต็มทั้งหมด 17 คะแนน ผู้วิจัยได้แบ่งคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน โดยใช้เกณฑ์แบ่งความรู้ความเข้าใจช่วงชั้นเท่ากันออกเป็น 3 ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยในช่วง 13 - 17	=	มีความรู้ความเข้าใจมาก
คะแนนเฉลี่ยในช่วง 7 - 12	=	มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยในช่วง 0 - 6	=	มีความรู้ความเข้าใจน้อย

ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน ดังสรุปใน ตาราง 5 พบว่าความรู้ ความเข้าใจกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน **มีความรู้ความเข้าใจมาก**

จากตาราง 5 พบว่าประเด็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ ข้อที่ประชาชนตอบถูกมากที่สุด 5 อันดับแรก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อ 2 และ ข้อ 17 ร้อยละ 98.85 ข้อ 1 และ ข้อ 11 ร้อยละ 98.61 ข้อ 5 ร้อยละ 97.23 ข้อที่ประชาชนตอบผิดมากที่สุด 5 อันดับแรก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ข้อ 15 ร้อยละ 26.10 ข้อ 7 ร้อยละ 9.01 ข้อ 8 ร้อยละ 7.85 ข้อ 10 ร้อยละ 7.62 ข้อ 9 ร้อยละ 6.24

ตาราง 5 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน

ข้อ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม	จำนวน (ร้อยละ)		ความรู้ความเข้าใจ	
		ใช่	ไม่ใช่	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1.	บ้านตำนานดิน ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เนื่องจากมีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น เช่น สถานที่จำหน่ายสินค้าท้องถิ่น ของชาวบ้าน การประกอบอาชีพดั้งเดิม การประกอบพิธีกรรม ตามความเชื่อ ความเก่าแก่ของชุมชน เป็นต้น	427 (98.61)	6 (1.39)	0.99	มาก
2.	การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพให้ความสำคัญกับการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการของท้องถิ่น	428 (98.85)	5 (1.15)	0.99	มาก
3.	การให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่คนในชุมชนเป็นสิ่งไม่จำเป็น เนื่องจากคนในชุมชนรู้ดีหมดแล้ว	25 (5.77)	408 (94.23)	0.94	มาก
4.	การดูแลรักษาความสะอาดในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลพื้นที่เพียงเท่านั้น	12 (2.77)	421 (97.23)	0.97	มาก
5.	การจัดการขยะของเสีย มีความสำคัญต่อการรักษาสภาพแวดล้อม	421 (97.23)	12 (2.77)	0.97	มาก
6.	การจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเพียงเท่านั้น เนื่องจากอยู่นอกเหนือขีดความสามารถของผู้นำชุมชนและคนในชุมชนจะทำได้	30 (6.93)	403 (93.07)	0.93	มาก
7.	นักท่องเที่ยวจำนวนมากๆ เดินทางมาแห่งเดียวกัน ในคราวเดียวกัน ส่งผลดีต่อการรักษาสภาพแวดล้อม	39 (9.01)	394 (90.99)	0.91	มาก
8.	การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพคือการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น	34 (7.85)	399 (92.15)	0.92	มาก
9.	นักท่องเที่ยวเป็นผู้ที่ทำให้ชุมชนมีรายได้ มักไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ที่ชุมชนกำหนดขึ้น	27 (6.24)	406 (93.76)	0.94	มาก
10.	การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต้องเน้นการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้มากที่สุด เช่น สถานที่นั่ง และห้างสรรพสินค้า	33 (7.62)	400 (92.38)	0.92	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม	จำนวน (ร้อยละ)		ความรู้ความเข้าใจ	
		ใช่	ไม่ใช่	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
11.	การสร้างค่านิยมและปลูกฝังจิตสำนึกในการท่องเที่ยวอย่างรู้คุณค่าแก่นักท่องเที่ยวถือเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	427 (98.61)	6 (1.39)	0.99	มาก
12.	การแบ่งปันประโยชน์คืนกลับสู่ชุมชนท้องถิ่น และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเป็นส่วนที่ช่วยรักษาระบบนิเวศให้มีความยั่งยืน	420 (97.00)	13 (3.00)	0.97	มาก
13.	รายได้จากเงินบริจาค ค่าเข้าชม หรือค่าใช้สถานที่ เช่น ห้องสุขา ค่าที่จอดรถ รายได้ทั้งหมดนี้นำมาใช้ในการบำรุงรักษาสถานที่ให้คงสภาพดีเพื่อการใช้งานในระยะยาว	411 (94.92)	22 (5.08)	0.95	มาก
14.	การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	420 (97.00)	13 (3.00)	0.97	มาก
15.	การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพมุ่งเน้นการเที่ยวชมเพื่อความบันเทิงใจ	113 (26.10)	320 (73.90)	0.74	มาก
16.	ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวถือเป็นสิ่งที่ต้องตระหนักในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	422 (97.46)	11 (2.54)	0.97	มาก
17.	การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น	428 (98.85)	5 (1.15)	0.99	มาก
รวม				0.94	

4.2.4 การวิเคราะห์สถิติหาความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล

สถิติที่ใช้ในการหาความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลเลือกใช้สถิติตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

○ ปัจจัยส่วนบุคคลที่มี 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ และ การเป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กร วิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนด้วยสถิติ Independent t-test

○ ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม และค่าเฉลี่ยคะแนนแต่ละกลุ่มแจกแจงปกติ และมีความแปรปรวนของข้อมูลเท่ากัน ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส วิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนด้วยสถิติ One-Way ANOVA

○ ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม และค่าเฉลี่ยคะแนนแต่ละกลุ่มแจกแจงไม่ปกติ และมีความแปรปรวนของข้อมูลไม่เท่ากัน ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน วิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนด้วยสถิติ Kruskal-Wallis test

ผลการวิเคราะห์สถิติของแบบสอบถามดังสรุปในตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ดังนี้

- พบว่าเพศหญิงและเพศชายไม่มีความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ ($p\text{-value} = 0.50$)

- เมื่อแบ่งกลุ่มอายุพบว่ามีความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างน้อย 1 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.02$)

- พบว่าสถานภาพสมรสมีความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.007$)

- พบว่าอาชีพที่ต่างกันมีความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างน้อย 1 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.007$)
- พบว่าระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่ทำงานพักอาศัยในชุมชนที่ต่างกันมีความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างน้อย 1 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.007, < 0.003$ และ < 0.007 ตามลำดับ)
- พบว่าการเป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กรใดไม่มีความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ ($p\text{-value} = 0.38$)

บทสรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ จากแบบสอบถามจำนวน 433 ชุด พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน

ตาราง 6 สรุปการวิเคราะห์สถิติหาความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	p-value
เพศ			
ชาย	0.94	0.01	0.50 ¹
หญิง	0.95	0.01	
อายุ (ปี)			
ไม่เกิน 30 ปี	0.91	0.01	0.02 ²
31 – 40 ปี	0.95	0.01	
41 – 50 ปี	0.95	0.01	
มากกว่า 50 ปี	0.95	0.01	
สถานภาพสมรส			
โสด	0.94	0.01	0.007 ³
สมรส	0.95	0.01	
หม้าย	0.89	0.04	
หย่าร้าง/แยกกันอยู่	0.88	0.04	
อาชีพ			
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	0.97	0.01	0.007 ³
พนักงานบริษัท	0.94	0.01	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	0.94	0.01	
นักเรียน/นักศึกษา	0.92	0.03	
เกษตรกร	0.95	0.02	
รับจ้างทั่วไป	0.92	0.02	
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	0.93	0.04	
อื่นๆ ได้แก่ ข้าราชการบำนาญ	0.79	0.03	

ตาราง 6 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	p-value
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา	0.83	0.04	< 0.001 ³
มัธยมศึกษา	0.92	0.01	
ปวส./อนุปริญญา	0.78	0.13	
ปริญญาตรี	0.97	0.00	
สูงกว่าปริญญาตรี	0.96	0.01	
รายได้ต่อเดือน			
น้อยกว่า 10000 บาท	0.86	0.04	< 0.003 ³
10000 - 20000 บาท	0.91	0.01	
20001 - 30000 บาท	0.96	0.01	
มากกว่า 30000 บาท	0.97	0.01	
ระยะเวลาที่ท่านพักอาศัยในชุมชน			
น้อยกว่า 1 ปี	0.82	0.07	< 0.001 ³
1- 5 ปี	0.84	0.03	
6 – 10 ปี	0.92	0.01	
มากกว่า 10 ปี	0.97	0.00	
ท่านเป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กรใดหรือไม่			
ไม่เป็นสมาชิก	0.94	0.01	0.38 ¹
เป็นสมาชิก	0.98	0.02	

¹t-test²One-way ANOVA³Kruskal-Wallis test

4.3 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 4 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงาน อพท. 7 จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานเทศบาลตำบลคูหาทอง 1 คน ผู้นำชุมชน 1 คน และตัวแทนผู้ประกอบการ 1 คน ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ในรูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยกำหนดประเด็นแนวคำถามในแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
- ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ
- ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ
- ข้อมูลด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

4.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 4 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงาน อพท. 7 จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานเทศบาลตำบลอุ้มถ้อง 1 คน ผู้นำชุมชน 1 คน และตัวแทนผู้ประกอบการ 1 คน ดังสรุปในตาราง 7

ตาราง 7 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

	1	2	3	4
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่สำนักงาน	เจ้าหน้าที่สำนักงาน เทศบาล	ประธานกลุ่ม	ประธานชมรม
สถานที่ทำงาน	สำนักงานพื้นที่พิเศษ 7	ตำบลอุ้มถ้อง	วิสาหกิจชุมชน บ้านตำนานดิน	ชมรมส่งเสริม การท่องเที่ยวใน ชุมชนทวารวดีอุ้ม ถ้อง
ความเชี่ยวชาญ	งานบริการ	การบริหาร	ท่องเที่ยวชุมชน	การบริหารกลุ่ม
ที่ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน (ปี)	10	16	3	9
ภูมิลำเนา	เพชรบุรี	สุพรรณบุรี	อุ้มถ้อง สุพรรณบุรี	อุ้มถ้อง สุพรรณบุรี
ระยะเวลาที่อยู่ ชุมชนจำนวน (ปี)	10	7	60	60

4.3.2. ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม บนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

สรุปได้ดังนี้

- นำแผนงานของหน่วยงานและความต้องการของคนในท้องถิ่นหรือชุมชนมาเสนอเป็นกิจกรรมและโครงการในการขับเคลื่อนในพื้นที่
- เป็นหน่วยงานท้องถิ่นในการประสานงาน
- มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม และกิจกรรมของกลุ่ม

4.3.3 ความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ สรุปได้ดังนี้

- การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพโดยอพท7 ได้ดำเนินการสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบหลายมิติในด้านการพัฒนาการบูรณาการ แบบมีส่วนร่วม ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน สถาบันการศึกษา ภาคประชาคม รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียพร้อมทั้งการรับฟังความคิดเห็นจากพื้นที่เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน ต่อการพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพ
- เป็นการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้คนในพื้นที่ได้เข้ามามีบทบาทร่วมเพื่อสร้างงานในคนในชุมชน อีกทั้งยังส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วย
- คือการท่องเที่ยวที่เกิดจากคนในชุมชน ใช้เรื่องราวของชุมชนใช้ทรัพยากรที่มีในชุมชนเพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชน

4.3.4. ปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะ

ข้อมูลด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพสรุปดังนี้

ปัญหา อุปสรรค

- การขยายพันธุ์ของสมุนไพรที่เพาะปลูกได้ยาก
- การรับรองงานวิจัยของสมุนไพรตำานานดินและพืชสมุนไพรที่มีจำนวนจำกัด
- การรับรู้และการเรียนรู้ของประชาชนทั่วไปยังน้อยไม่ครอบคลุม
- ขาดหน่วยงานเข้ามาสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง
- ขาดการประชาสัมพันธ์ในสรรพคุณจุดเด่นของตำานานดิน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรสนับสนุนองค์ความรู้ในการขยายพันธุ์ของสมุนไพรตำนาคิน
2. ส่งเสริมการรับรองงานวิจัยของสมุนไพรตำนาคิน
3. ให้ความสำคัญเรื่องการรักษาและการเรียนรู้ของประชาชน
4. หน่วยงานภาครัฐ ควรเข้ามาสนับสนุน อย่างต่อเนื่อง
5. สนับสนุนงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ให้เพียงพอ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยเชิงผสมผสาน ระหว่าง การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามทั่วไปจำนวน 433 คน และแบบสัมภาษณ์จำนวน 4 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามจำนวน 433 ชุด พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 228 คน (ร้อยละ 52.66) และเป็นเพศชาย จำนวน 205 คน (ร้อยละ 47.34) มีอายุเฉลี่ย 43.78 ปี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.88) ส่วนมากอยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 150 คน (ร้อยละ 34.64) ส่วนมากมีสถานภาพสมรส จำนวน 230 คน (ร้อยละ 53.12)

อาชีพ พบว่าส่วนใหญ่ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 113 คน (ร้อยละ 26.10) พนักงานบริษัท จำนวน 95 คน (ร้อยละ 21.94) รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 87 คน (ร้อยละ 20.09) เกษตรกร จำนวน 59 คน (ร้อยละ 13.63) นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 20 คน (ร้อยละ 4.62) รับจ้างทั่วไป จำนวน 43 คน (ร้อยละ 9.93) พ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 14 คน (ร้อยละ 3.23) อื่นๆ ได้แก่ ข้าราชการบำนาญ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.46)

ระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่ จบปริญญาตรี จำนวน 259 คน (ร้อยละ 59.82) มัธยมศึกษา จำนวน 112 คน (ร้อยละ 25.87) สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 36 คน (ร้อยละ 8.31) ประถมศึกษา จำนวน 23 คน (ร้อยละ 5.31) ปวส./อนุปริญญา จำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.69)

รายได้ต่อเดือน พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้ 20001-30000 บาท จำนวน 192 คน (ร้อยละ 44.34) มากกว่า 30000 บาท จำนวน 115 คน (ร้อยละ 26.56) 10000- 20000 บาท จำนวน 102 คน (ร้อยละ 23.56) น้อยกว่า 10000 บาท จำนวน 24 คน (ร้อยละ 5.54)

ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน ส่วนใหญ่พักอาศัยในชุมชนมากกว่า 10 ปี จำนวน 289 คน (ร้อยละ 66.74) 6-10 ปี จำนวน 110 คน (ร้อยละ 25.40) 1- 5 ปี จำนวน 27 คน (ร้อยละ 6.24) น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 7 คน (ร้อยละ 1.62)

การเป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กร พบว่าส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิก จำนวน 425 คน (ร้อยละ 98.15) เป็นสมาชิก จำนวน 8 คน (ร้อยละ 1.85) ได้แก่ สถานักเรียนจำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.69) วิชากิจชุมชน เกษตรกรรมจำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.69) ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่ท่องเที่ยวจำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.23) กอล์ฟ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.23)

5.1.2 การจัดการการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม

สรุปผลการจัดการการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ พบว่าในภาพรวมทุกหัวข้อมีค่าเฉลี่ยคะแนนในช่วง 3.41-4.20 ซึ่งสามารถ **แปลผลว่ามีส่วนร่วมมาก ในระดับที่ 4** โดยหัวข้อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ย 3.76 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย 3.75 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ค่าเฉลี่ย 3.80 และ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ค่าเฉลี่ย 3.78 คะแนน

5.1.3 ความรู้ความเข้าใจในการจัดการการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม

จากแบบสอบถามข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนจำนวน 17 ข้อ คำถามมีทั้งคำถามเชิงบวก จำนวน 9 ข้อ และคำถามเชิงลบจำนวน 8 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด โดยให้เลือกตอบว่าใช่ หรือ ไม่ใช่

ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน พบว่าความรู้ ความเข้าใจกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน มีความรู้ความเข้าใจมาก

5.1.4 ผลการวิเคราะห์สถิติของแบบสอบถาม

สรุปผลการวิเคราะห์ดังนี้

- พบว่าเพศหญิงและเพศชาย**ไม่มีความแตกต่าง**ของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ (p-value = 0.50)
- เมื่อแบ่งกลุ่มอายุพบว่า**มีความแตกต่าง**ของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างน้อย 1 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.02)
- พบว่าสถานภาพสมรส**มีความแตกต่าง**ของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ (p-value = 0.007)
- พบว่าอาชีพที่ต่างกัน**มีความแตกต่าง**ของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างน้อย 1 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.007)
- พบว่าระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่ทำงานพักอาศัยในชุมชนที่ต่างกัน**มีความแตกต่าง**ของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างน้อย 1 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.001) (p-value < 0.003) และ (p-value < 0.001) ตามลำดับ
- พบว่าการเป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กรใด**ไม่มีความแตกต่าง**ของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ (p-value = 0.38)

จากแบบสอบถามจำนวน 433 ชุด พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน

5.2 สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษาจากแบบสัมภาษณ์พบว่ามี การนำแผนงานของหน่วยงานและความต้องการของคนในท้องถิ่นหรือชุมชนมาเสนอเป็นกิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ มีการใช้ทรัพยากรที่มีในชุมชน เพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชนและส่งเสริมการท่องเที่ยว

ปัญหาและอุปสรรค

- การประชาสัมพันธ์ในสรรพคุณจุดเด่นของตำนานดิน พัฒนาการขยายพันธุ์ของสมุนไพรที่มีจำนวนจำกัดและเพาะปลูกได้ยาก
- ส่งเสริมและรับรองงานวิจัยของสมุนไพรตำนานดิน เพื่อพัฒนาเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน

5.3 การอภิปรายผล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยและเสริมสร้างความเข้มแข็งในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำนานดินเพื่อเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ และ เพื่อเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อต่อยอดองค์ความรู้จากฐานทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพบ้านดินและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาเชิงบูรณาการ ผลิตผล การศึกษาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพดังนี้

5.3.1 ผลิตผลการวิจัยเชิงปริมาณ

5.3.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถามดังสรุปเปรียบเทียบในตาราง 8

งานวิจัยนี้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 433 คน พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 52.66) ช่วงอายุ 41 – 50 ปี (ร้อยละ 34.64) มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 53.12) อาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 26.10) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 59.82) รายได้ต่อเดือน 20001-30000 (ร้อยละ 44.34) ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน มากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 66.74) พบว่าส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กร (ร้อยละ 98.15)

ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ คมลักษณ์ สงทิพย์ (2557) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชน กรณีศึกษา ตลาดน้ำวัดตะเคียน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี รวบรวมใช้ข้อมูลจาก ประชาชน 400 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย มีอายุ 36-50 ปี สถานภาพสมรส ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน 10000-20000 บาท ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่พักอาศัยมากกว่า 10 ปี และไม่ได้เป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กรใด

ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินทร์ จิงประวัติ (2561) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด

ปทุมธานีและจังหวัดนครนายก กลุ่มตัวอย่าง 92 คน ช่วงอายุ 41-50 ปี พบว่าระดับการศึกษาปริญญาตรี และ ประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี ส่วนข้อมูลเพศพบว่าไม่สอดคล้องกันเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกันเมื่อทำการเปรียบเทียบกับ กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา (2555) ซึ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวกรณีศึกษา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ช่วงอายุ ต่ำกว่า 30 ปี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 20000 บาท ส่วนข้อมูลที่พบว่ามี ความสอดคล้องกันได้แก่ สถานภาพสมรส อาชีพค้าขาย ระดับการศึกษาปริญญาตรี

ตาราง 8 เปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	งานวิจัยนี้	คมลักษณ์ สงทิพย์ (2557)	กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา (2555)	พัชรินทร์ จิ่งประวัตติ (2561)
กลุ่มตัวอย่าง	433 คน	400 คน	400 คน	92 คน
เพศ	หญิง (ร้อยละ 52.66)	หญิง (ร้อยละ 53)	ชาย (ร้อยละ 53)	ชาย
ช่วงอายุ	41-50 ปี (ร้อยละ 34.64)	36-50 ปี (ร้อยละ 38)	ต่ำกว่า 30 ปี (ร้อยละ 39.8)	41-50 ปี
สถานภาพ	สมรส (ร้อยละ 53.12)	สมรส (ร้อยละ 55.8)	สมรส (ร้อยละ 51)	-
อาชีพ	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 26.10)	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 35.8)	ค้าขาย (ร้อยละ 26.5)	-
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี (ร้อยละ 59.82)	ปริญญาตรี (ร้อยละ 45)	ปริญญาตรี (ร้อยละ 27)	ปริญญาตรี
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	20001-30000 (ร้อยละ 44.34)	10000-20000 (ร้อยละ 42.3)	ต่ำกว่า 20000 (ร้อยละ 64.5)	-
ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน	มากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 66.74)	มากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 61.5)	-	-
การเป็นสมาชิกของชมรมหรือ องค์กร	ไม่เป็นสมาชิก (ร้อยละ 98.15)	ไม่เป็นสมาชิก (ร้อยละ 96.5)	-	-

หมายเหตุ - ไม่ได้ทำการศึกษา

5.3.1.2 การจัดการการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม

งานวิจัยนี้สรุปผลการจัดการการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ พบว่าในภาพรวมทุกหัวข้อมีค่าเฉลี่ยคะแนนในช่วง 3.41-4.20 ซึ่งสามารถ แปลผลว่ามีส่วนร่วมมาก ซึ่งพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ คมลักษณ์ สงทิพย์ (2557) ในหัวข้อการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ แต่หัวข้ออื่นๆ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมประเมินผล พบว่าไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาคอมลักษณ์ สงทิพย์ (2557) ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และ กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา (2555) ภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ดังสรุปในตาราง 9

ผลการวิจัยของพัชรินทร์ จึงประวัติ (2561) พบว่าผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดนครนายกในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 เปรียบเทียบระดับการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม

หัวข้อ	งานวิจัยนี้		คมลักษณ์ สงทิพย์ (2557)		กุลจิรา เสาวลักษณ์ จินดา (2555)	
	ค่าเฉลี่ย (S.D)	ระดับการ มีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (S.D)	ระดับการมี ส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (S.D)	ระดับการมี ส่วนร่วม
1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.76 (0.86)	มาก	2.03 (0.81)	น้อย	2.56 (1.04)	น้อย
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.75 (0.89)	มาก	2.92 (0.79)	ปานกลาง	2.89 (0.93)	ปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.80 (0.86)	มาก	3.26 (0.77)	มาก	2.47 (0.89)	น้อย
4. ร่วมประเมินผล	3.78 (0.87)	มาก	2.56 (0.81)	น้อย	2.34 (1.04)	น้อย
รวม	3.77 (0.87)	มาก	2.69 (0.65)	ปานกลาง	2.57 (0.86)	น้อย

5.3.1.3 ความรู้ความเข้าใจในการจัดการการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม

ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนในการวิจัยนี้ พบว่าความรู้ **ความเข้าใจกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน มีความรู้ความเข้าใจมาก** ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ คมลักษณ์ สงทิพย์ (2557) ซึ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชน กรณีศึกษา ตลาดน้ำวัดตะเคียน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี รวบรวมใช้ข้อมูลจากประชาชน 400 คน พบว่า**ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจมากเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์** แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของและ กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา (2555) ซึ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว กรณีศึกษา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน พบว่า**ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยวจัดอยู่ในระดับน้อย**

5.3.1.4 ผลการวิเคราะห์สถิติของแบบสอบถาม

การศึกษานี้ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน ส่วนเพศ และ การเป็นสมาชิกชมรม ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทำการเปรียบเทียบกับงานวิจัยอื่น ดังสรุปในตาราง 10

งานวิจัยนี้พบว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ คมลักษณ์ สงทิพย์ (2557) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชน ได้แก่ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน ส่วนเพศ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยนี้พบว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา (2555) ที่พบว่า เพศ ไม่มีความความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนหัวข้อ สถานภาพสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความไม่สอดคล้องกัน งานวิจัยนี้ พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20001-30000 บาท (ร้อยละ 44.34) ส่วนงานวิจัยของกุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา (2555) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำ

กว่า 20000 บาท (ร้อยละ 64.5) และงานวิจัยนี้ไม่ได้ทำการสำรวจหัวข้อระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนและการเป็นสมาชิกชมรมหรือองค์กร

พัชรินทร์ จีงประวัติ (2561)พบว่า ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดนครนายก ที่มีเพศ อายุและประสบการณ์ ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดนครนายกที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตาราง 10 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์สถิติปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของแบบสอบถาม

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม	งานวิจัยนี้	คมลักษณ์ สงทิพย์ (2557)	กุลจิรา เสาวลักษณ์ จินดา (2555)	พัชรินทร์ จีงประวัติ (2561)
เพศ	×	×	×	×
อายุ	✓	✓	✓	×
สถานภาพสมรส	✓	-	×	-
อาชีพ	✓	✓	✓	-
ระดับการศึกษา	✓	✓	✓	✓
รายได้ต่อเดือน	✓	✓	×	-
ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน	✓	✓	-	-
การเป็นสมาชิกชมรมหรือองค์กร	×	-	-	-
ประสบการณ์การทำงาน	-	-	-	×

✓ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

× ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

- ไม่ได้ทำการศึกษา

5.3.2 สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

งานวิจัยนี้ทำการสำรวจโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี สรุปเปรียบเทียบผลการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ดังแสดงใน ตาราง 11 ซึ่งงานวิจัยนี้ครอบคลุมข้อเสนอแนะเพื่อตอบโจทย์ และต่อยอดงานวิจัยของ พิภพ บุญธรรม (2561) ซึ่งทำวิจัยเรื่องการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองโบราณอุททองขององค์การบริหารการพัฒนา พื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)

ตาราง 11 เปรียบเทียบผลการศึกษาโดยการใช้แบบสัมภาษณ์

งานวิจัย	ผลการศึกษา
งานวิจัยนี้	<p>การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ</p> <p>ควรนำแผนงานของหน่วยงานและความต้องการของคนในท้องถิ่นหรือชุมชนมาเสนอเป็นกิจกรรมและโครงการในการขับเคลื่อนในพื้นที่ โดยมี อพท 7 เป็นหน่วยงานท้องถิ่นในการประสานงาน เน้นการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม และกิจกรรมของกลุ่ม</p> <p>ความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ</p> <p>การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพโดย อพท7 ได้ดำเนินการสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบหลายมิติในด้านการพัฒนาการบูรณาการ แบบมีส่วนร่วม ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน สถาบันการศึกษา ภาคประชาคม รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียพร้อมทั้งการรับฟังความคิดเห็นจากพื้นที่เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน ต่อการพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมให้คนในพื้นที่ได้เข้ามา มีบทบาทร่วมเพื่อสร้างงานในคนในชุมชน อีกทั้งยังส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เกิดจากคนในชุมชน ใช้เรื่องราวของชุมชนใช้ทรัพยากรที่มีในชุมชน เพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชน</p>

ตาราง 11 (ต่อ)

งานวิจัย	ผลการศึกษา
พิภพ บุญธรรม (2561)	พบว่าหน่วยงานมีความต้องการที่จะช่วยเหลือ และพัฒนาการท่องเที่ยวแต่ว่ายังขาด การประสานงานและร่วมมือกันระหว่างภาคส่วน และไม่มีเวทีให้แต่ละหน่วยงาน สามารถสื่อสารซึ่งกันและกันได้รูปแบบที่เหมาะสม คือการทำงานอย่างมีส่วนร่วม ระหว่างสามองค์กร คือ ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม โดยแต่ละ หน่วยงานเข้าร่วมทำงานร่วมกัน โดยให้ภาครัฐเป็นหน่วยงานหลักในการทำงาน โดยมี ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เป็นเหมือนฐานเพื่อให้หน่วยงานหลักตัดสินใจโดย ความสำคัญของรูปแบบนี้เป็นแกนกลางของโมเดล คือการน้อมนำหลักการปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยใช้หลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไขเพื่อให้เข้าใจถึงหลักการของ การทำงานร่วมกัน และหลักการของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
อนุพงศ์ มูทราอิศ (2562)	พบว่าหน่วยงานมีความต้องการที่จะช่วยเหลือ และพัฒนาการท่องเที่ยวแต่ว่ายังขาด การประสานงานและร่วมมือกันระหว่างภาคส่วน และไม่มีเวทีให้แต่ละหน่วยงาน สามารถสื่อสารซึ่งกันและกันได้รูปแบบที่เหมาะสม คือการทำงานอย่างมีส่วนร่วม ระหว่างสามองค์กร คือ ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม โดยแต่ละ หน่วยงานเข้าร่วมทำงานร่วมกัน โดยให้ภาครัฐเป็นหน่วยงานหลักในการทำงาน โดยมี ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เป็นเหมือนฐานเพื่อให้หน่วยงานหลักตัดสินใจโดย ความสำคัญของรูปแบบนี้เป็นแกนกลางของโมเดล คือการน้อมนำหลักการปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยใช้หลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไขเพื่อให้เข้าใจถึงหลักการของ การทำงานร่วมกัน และหลักการของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอีกด้วย
ภัครดา ฉายอรุณ (2564)	พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างยั่งยืนใน พื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี คือการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วม กำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบการใช้ อำนาจรัฐทุกระดับ ร่วมติดตามประเมินผล ซึ่งมีลักษณะที่เป็นรูปธรรม การให้ความ ร่วมมือของทุกภาคส่วน สามารถทำให้เกิดกลยุทธ์ที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

อนุพงศ์ มูทราอิศ (2562) ศึกษารูปแบบอัตลักษณ์ของตำบลป่าตอง อำเภอเกาะทุ่งจังหวัด
ภูเก็ตในความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการพัฒนาการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืนรวมถึงกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม
สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและการจัดการ
การท่องเที่ยวของตำบลป่าตอง อำเภอเกาะทุ่ง จังหวัดภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการ

สัมภาษณ์เชิงลึกมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มาจากภาครัฐภาคเอกชน และนักวิชาการ แล้วนำผลที่ได้มาสรุปเป็นรูปแบบที่เหมาะสม โดยผู้วิจัยได้นำรูปแบบที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันความชัดเจนและแสดงความคิดเห็นด้วยการจัดสนทนากลุ่ม

ภัครดา ฉายอรุณ (2564) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี ศึกษากลยุทธ์ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม และ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน กลุ่มเป้าหมายคือนักท่องเที่ยวในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 45 คน ได้มาโดยวิธีเจาะจง ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

5.4 จุดแข็ง และ ข้อจำกัดของงานวิจัยนี้

จุดแข็งของงานวิจัยนี้

- เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจโดยทำการวิจัยเชิงผสมผสาน ระหว่าง การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณคู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามทั่วไปจำนวน 433 คน และแบบสัมภาษณ์จำนวน 4 คน

- เครื่องมือได้รับการปรับปรุงแบบสอบถาม มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item objective congruence) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และ ทำการปรับแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย

- งานวิจัยนี้ผ่านการอนุมัติจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ รหัสโครงการวิจัย SWUEC-G-462/2565X (3 มกราคม 2566)

ข้อจำกัดของงานวิจัยนี้

- เป็น Cross-sectional Descriptive study จึงสามารถบอกได้ถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ และขนาดของปัญหาได้ แต่ไม่สามารถที่จะบอกถึงความเป็นเหตุเป็นผลของปัจจัยต่างๆ ต่อความรู้ ความเข้าใจ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนได้

- ประชากรที่ใช้คำนวณหาจำนวนตัวอย่างได้มาจากข้อมูลทะเบียนราษฎร ซึ่งในทางปฏิบัติพบว่า ประชากรในพื้นที่มีน้อยกว่าที่ประมาณการ ผู้วิจัยจำเป็นต้องลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลในช่วงวันหยุด หลายครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลครบตามที่ต้องการ

- เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประเมินความรู้ ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตัวเองนั้น ทำให้อาจประสบปัญหาเรื่องความร่วมมือและความครบถ้วนของการตอบแบบสอบถาม และอาจตอบไม่ตรงความเป็นจริง

- อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ที่ดี เมื่อผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามและดำเนินการ รวบรวมข้อมูลตอบกลับทันที แต่ในกรณีที่ ผูกแบบสอบถามไว้ หรือติด QR Code ให้ตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อให้ทำแบบสอบถามออนไลน์ พบว่าอัตราการตอบกลับค่อนข้างน้อย

5.5 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการนำไปใช้

- ควรให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณและการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

- ควรเผยแพร่ผลการศึกษานี้ให้ชุมชนรับทราบและนำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพต่อไป

- ควรมีการนำรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ เมืองโบราณอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ไปใช้กับชุมชนอื่นๆ ที่ดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อเป็นการตรวจสอบเครื่องมือที่ให้ชุมชนว่าเป็นอย่างไร ควรปรับปรุงแก้ไขในประเด็นใด เพื่อจะได้้นำผลการวิจัยไปใช้อย่างเหมาะสมกับชุมชนอื่นๆ ในประเทศไทย

5.6 การวิจัยในครั้งต่อไป

- ควรทำการวิจัยด้านกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวโดยชุมชนเมืองโบราณคู่มือและความต้องการของนักท่องเที่ยว

- ทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบออนไลน์ ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในชุมชนให้เป็นนักขายมืออาชีพ การเป็นผู้ประกอบการการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีการนำเสนอที่หลากหลายมากขึ้น เทคนิคในการสร้างความประทับใจที่เหนือความคาดหวังของนักท่องเที่ยว เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา. (2555). การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว : กรณีศึกษา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี (รายงานการค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กนกกาญจน์ เมืองแก้ว. (2561). การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนบนพื้นฐานกระบวนการมีส่วนร่วมและการพึ่งตนเองของชุมชนหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). จาก <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/63296>
- กรมทรัพยากรธรณี. (2557). การจำแนกเขตเพื่อการจัดการด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณี จังหวัดสุพรรณบุรี. จาก <http://www.dmr.go.th/download/00user/zoning/การจำแนกเขตเพื่อการจัดการด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีจังหวัดสุพรรณบุรี.pdf>
- คมลักษณ์ สงทิพย์. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา ตลาดน้ำวัดตะเคียน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- จรัญ ประจันบาล และคณะ. (2561). โครงการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่อำเภออุ้มผาง จังหวัดสุพรรณบุรี. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. จาก <http://identity.bsru.ac.th/>
- จริยา โกเมนต์, เฉลิมชัย ปัญญาดี, และคณะ. (2563). การพัฒนาหลักเกณฑ์ข้อกำหนดการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพสำหรับวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม. วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย, 15(2), 92-104. จาก https://so04.tci-thaijo.org/index.php/tourism_taat/article/download/242839/166151/844936
- จริยาภรณ์ เจริญชีพ. (2560). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษา ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี. วารสารสารสนเทศ, 16(2), 85-97. จาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/oarit/article/view/108236>
- ธง คำเกิด และคณะ. (2564). การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนฐานรากวิถีชีวิตชุมชนอย่างยั่งยืนของตำบลต้นตาล อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

- ศูนย์สุพรรณบุรี. จาก <https://research.rmutsb.ac.th/fullpaper/2563/research.rmutsb-2563-20210830144629583.pdf>
- ธนกฤต แสงวงหา. (2565, กันยายน 7). ตำนานดิน [วิดีโอ]. เฟซบุ๊ก. จาก <https://www.facebook.com/people/บ้านตำนานดิน/100050646528371/>
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 3(1), 22-25.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2534). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : พี.แอน.บี พับบลิชซิ่ง.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2561). แนวคิด หลักการและกระบวนการวิจัย : เชิงปริมาณ คุณภาพ และผลสานวิธีการเขียนวิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- ประสพชัย พสุนนท์ (2558) ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 18(18), 375-396.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๕) ประเด็น การท่องเที่ยว (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐). จาก <http://nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2019/04/05-การท่องเที่ยว.pdf>
- พัชรินทร์ จิ่งประวัตติ. (2561). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดนครนายก. วารสารกระแสวัฒนธรรม, 19(35), 64-76. จาก <http://ca.siam.edu/wp-content/uploads/2019/08/08.research-article6-19m35b.pdf>
- พิภพ บุญธรรม. (2561). การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองโบราณคู่มือขององค์การบริหารการพัฒนา พื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). วารสารการบริหารปกครอง, 7(2), 474-501.
- เพทาย เพ็ชรเจริญ และ ณัฐพงศ์พันธ์น้อย. (2564). แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่อนุรักษ์ชุมชนประวัติศาสตร์: กรณีศึกษาชุมชนอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. สารศาสตร์, 4(4), 867-880. จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sarasatr/article/download/254889/172563/>

- ภัครดา ฉายอรุณ. (2564). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม อย่างยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 7(2), 119-131.
- ยุลดดา ทรัพย์สมบุญ และวริยา ภัทรภิญโญพงศ์. (2564). แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอาหารอย่างสร้างสรรค์ กรณีศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียงตำบลม่วงงาม อำเภอเสนาให้จังหวัดสระบุรี.วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์, 16(2), 125-140. จาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/larhcu/article/view/254215/172946>
- ศิริพร สิมโรง. (2562). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาเกาะกูด ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด (รายงานการค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง) จาก http://www.ba-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2562-2-1_1584415910.pdf
- ศุภรัตน์ นามมนตรี และ วรพงศ์ ผูกภู. (2563). สืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้าน "ตำนานดิน". บริษัทอาร์แอนดีดี ครีเอชั่น จำกัด. จาก <https://www.randdcreation.com/content/5425/สืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้าน-ตำนานดิน->
- สมชัย เบญจชย. (2549). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, ในเอกสารประกอบการบรรยาย หลักสูตร “การบริหารจัดการป่าชุมชนและการพัฒนาอาชีพด้านป่าไม้” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2549. กรุงเทพฯ: กรมป่าไม้.
- สยามรัฐออนไลน์. (2564, กันยายน 2). เปิดแผนพัฒนาท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 3 เข้มทิศนำทางอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย. สยามรัฐ. จาก <https://siamrath.co.th/n/277098>
- สถิตย์พงศ์ ขุนทรง. (2561). โบราณคดีช่วงก่อนสมัยทวารวดี: ข้อมูลใหม่จากเมืองโบราณคู່ทอง. วารสารดำรงวิชาการ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร. 17(2), 11-36 จาก http://www.damrong-journal.su.ac.th/?page=view_article&article_id=451
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (ม.ป.ป). ข้อมูลสถิติจำนวนประชากรของเมืองโบราณคู່ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/districtList/S010107/th/22.htm>
- อนุพงศ์ มุทราธิศ. (2562). การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต. วารสารรัชต์ภาคย์, 13(30), 106-121. จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RJPJ/article/download/148281/149365/>

ภาคผนวก ก.
หนังสือรับรองจริยธรรมวิจัย

MF-04-version-2.0
วันที่ 18 ต.ค. 61

หนังสือยืนยันการยกเว้นการรับรอง
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(เอกสารนี้เพื่อแสดงว่าคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยนี้)

ชื่อโครงการวิจัย : การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา : ตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นาย พงศธร เขาวงกตเจริญ

หน่วยงานต้นสังกัด : คณะสังคมศาสตร์

รหัสโครงการวิจัย : SWUEC-G-462/2565X

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC)

วันที่ยืนยัน : 3 มกราคม 2566

ยืนยันโดย : คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, the Belmont Report, CIOMS Guidelines และ the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

ออกให้ ณ วันที่ 3 มกราคม 2566

(ลงชื่อ).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิงณปภา เอี่ยมจิตรกุล)
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/X/G-462/2565

(ลงชื่อ).....

(แพทย์หญิงสุรพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

ภาคผนวก ข. แบบสอบถามทั่วไป

แบบสอบถาม

การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ
เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาดำเนินงานขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ
เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนสำคัญของการทำสารนิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยเรื่อง “การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาดำเนินงานขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี” ดังนั้น ข้อมูลของท่านที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะเก็บเป็นความลับและนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาและการพัฒนาเท่านั้น ผู้วิจัยจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริงและตอบทุกข้อ โดยแบบสอบถามได้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาดำเนินงานขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

นายพงศธร เชาวกิจเจริญ

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการทางสังคม คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ท่านเลือกเพียงข้อเดียว

1. เพศ
 1. () ชาย
 2. () หญิง
2. อายุ ปี
3. สถานภาพสมรส
 1. () โสด
 2. () สมรส
 3. () หม้าย
 4. () หย่าร้าง/แยกกันอยู่
4. อาชีพ
 1. () รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 2. () พนักงานบริษัท
 3. () ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
 4. () นักเรียน/นักศึกษา
 5. () เกษตรกร
 6. () รับจ้างทั่วไป
 7. () พ่อบ้าน/แม่บ้าน
 8. () อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
5. ระดับการศึกษา
 1. () ประถมศึกษา
 2. () มัธยมศึกษา
 3. () ปริญญาตรี
 3. () สูงกว่าปริญญาตรี
 5. () อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
6. รายได้ต่อเดือน
 1. () น้อยกว่า 10,000 บาท
 2. () 10,000-20,000 บาท
 3. () 20,001-30,000 บาท
 4. () มากกว่า 30,000 บาท
7. ระยะเวลาที่ท่านพักอาศัยในชุมชน
 1. () น้อยกว่า 1 ปี
 2. () 1-5 ปี
 3. () 6-10 ปี
 4. () มากกว่า 10 ปี
8. ท่านเป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กรใดหรือไม่
 1. () เป็นสมาชิก (โปรดระบุ.....)
 2. () ไม่เป็นสมาชิก

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา : ตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง จงเติมเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง ให้ตรงตามความเป็นจริงของท่าน

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1.1	ท่านได้มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา : ตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น					
1.2	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
1.3	ท่านได้มีส่วนร่วมในการติดต่อประสานงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อม					
1.4	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอวิธีการดูแลรักษาทรัพย์สิน					
1.5	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่จัดให้มีขึ้น					
1.6	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสนอวิธีการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน					
2.	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ					
2.1	ท่านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับ อพท.7 เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ					
2.2	ท่านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา : ตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี					

2.3	ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่ได้กำหนดไว้					
2.4	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพกับนักท่องเที่ยวและบุคคลภายนอกได้รับทราบ					
2.5	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำกลุ่มหรือเป็นตัวแทนเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพที่มีขึ้น					
2.6	ท่านได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนปัจจัยเพื่อกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพที่มีขึ้น เช่น เงิน สิ่งของ แรงงาน เป็นต้น					
2.7	ท่านได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในวันสำคัญเพื่อสืบสานวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันตรุษจีน วันสงกรานต์ วันลอยกระทง วันเข้าพรรษา เป็นต้น					
2.8	ท่านได้มีส่วนร่วมในการดูแลความปลอดภัยและป้องกันทรัพย์สิน					
2.9	ท่านได้มีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดและความสวยงามเป็นระเบียบภายในชุมชน					
3.	การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์					
3.1	ท่านได้ใช้ประโยชน์เมืองโบราณอุทองเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ					
3.2	ท่านได้ใช้ประโยชน์เป็นที่เรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น และวิถีชีวิตชุมชน					
3.3	ท่านได้รับความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น ความภูมิใจที่ของชุมชนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ความรักและความสามัคคีกันของคนในชุมชน เป็นต้น					
3.4	ท่านได้ใช้ประโยชน์เป็นแหล่งซื้ออาหารและสินค้าทางการเกษตร เป็นต้น					
3.5	ท่านได้ใช้ประโยชน์แหล่งท่องเที่ยวใน อพท. 7 สถานที่ประกอบกิจกรรมทางสังคมต่างๆ					
3.6	ท่านได้มีอาชีพหลัก หรืออาชีพเสริมจากการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ					
3.7	ท่านได้ใช้ประโยชน์จากการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ					
3.8	ท่านได้รับรายได้เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบน					

	ฐานความหลากหลายทางชีวภาพ					
3.9	ท่านได้ใช้ประโยชน์จากการพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ					
3.10	ท่านได้ใช้ประโยชน์จากการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ					
4.	ร่วมประเมินผล					
4.1	ท่านได้มีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารร่วมกับ อพท. 7 ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ					
4.2	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพสินค้าจากร้านค้าและธุรกิจต่างๆ					
4.3	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินการให้บริการของร้านค้าและธุรกิจต่างๆ					
4.4	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของชุมชน					
4.5	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพในทางที่ดีและไม่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน					
4.6	ท่านได้มีส่วนร่วมในการติดตามการทำงานของชุมชนที่เกี่ยวข้อง					
4.7	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินการดูแลรักษาสาธารณสุขสมบัติที่สร้างขึ้น					
4.8	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินการดูแลรักษาภาพแวดล้อมให้สะอาด สวยงาม เป็นระเบียบของผู้ประกอบการ					

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน
คำชี้แจง จงเติมเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง “ใช่” ถ้าท่านคิดว่าข้อความนั้นถูกต้อง และเติมเครื่องหมาย / ลงในช่อง “ไม่ใช่” ถ้าท่านคิดว่าข้อความนั้นไม่ถูกต้อง

ข้อ	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
1.	บ้านตำนาคดิน ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เนื่องจากมีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น เช่น สถานที่จำหน่ายสินค้าท้องถิ่นของชาวบ้าน การประกอบอาชีพดั้งเดิม การประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ ความเก่าแก่ของชุมชน เป็นต้น		
2.	การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพให้ความสำคัญกับการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการของท้องถิ่น		
3.	การให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่คนในชุมชนเป็นสิ่งไม่จำเป็น เนื่องจากคนในชุมชนรู้ดีหมดแล้ว		
4.	การดูแลรักษาความสะอาดในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลพื้นที่เพียงเท่านั้น		
5.	การจัดการขยะของเสีย มีความสำคัญต่อการรักษาสภาพแวดล้อม		
6.	การจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเพียงเท่านั้น เนื่องจากอยู่นอกเหนือขีดความสามารถของผู้นำชุมชนและคนในชุมชนจะทำได้		
7.	นักท่องเที่ยวจำนวนมากๆ เดินทางมาแห่งเดียวกัน ในคราวเดียวกัน ส่งผลต่อการรักษาสภาพแวดล้อม		
8.	การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพคือการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น		
9.	นักท่องเที่ยวเป็นผู้ที่ทำให้ชุมชนมีรายได้ มักไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ที่ชุมชนกำหนดขึ้น		
10.	การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต้องเน้นการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้มากที่สุด เช่น สถานบันเทิง และห้างสรรพสินค้า		
11.	การสร้างค่านิยมและปลูกฝังจิตสำนึกในการท่องเที่ยวอย่างรู้คุณค่าแก่นักท่องเที่ยวถือเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
12.	การแบ่งปันประโยชน์คืนกลับสู่ชุมชนท้องถิ่น และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเป็นส่วนที่ช่วยรักษาระบบนิเวศให้มีความยั่งยืน		
13.	รายได้จากเงินบริจาค ค่าเข้าชม หรือค่าใช้สถานที่ เช่น ห้องสุขา ค่าที่จอดรถ รายได้ทั้งหมดนี้นำมาใช้ในการบำรุงรักษาสถานที่ให้คงสภาพดีเพื่อการใช้งานในระยะยาว		
14.	การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว		
15.	การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพมุ่งเน้นการเที่ยวชมเพื่อความบันเทิงใจ		
16.	ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวถือเป็นสิ่งที่ต้องตระหนักในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
17.	การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น		

*****ขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาสละเวลา และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม*****

ภาคผนวก ค. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ
เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาดำเนินงานขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ
เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง

การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามนี้เป็นส่วนสำคัญของการทำสารนิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยเรื่อง “การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาดำเนินงานขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี” ดังนั้น ข้อมูลของท่านที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะเก็บเป็นความลับและนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาและการพัฒนาเท่านั้น ผู้วิจัยจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริงและตอบทุกข้อ โดยแบบสอบถามได้แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาดำเนินงานขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

นายพงศธร เขาวงกัจเจริญ

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการทางสังคม คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....
 ความเชี่ยวชาญ.....ที่ระยะเวลาการปฏิบัติงาน.....
 ภูมิลำเนา.....ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชนจำนวน.....ปี

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาดำเนินงานขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี

1. ท่านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างไรบ้าง

.....

2. ท่านได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติอย่างไรบ้าง

.....

3. ท่านได้มีส่วนได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง

.....

4. ท่านได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างไรบ้าง

.....

5. ท่านและหน่วยงานของท่านมีบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาดำเนินงานขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างไรบ้าง

.....

.....

 6. ท่านและหน่วยงานของท่านมีแนวทาง/แผนงาน/นโยบาย/ยุทธศาสตร์/กิจกรรม/โครงการในการ
 ท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างไรบ้าง

.....

 7. ท่านและหน่วยงานของท่านมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมี
 ส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างไรบ้าง

.....

ตอนที่ 3 ความรู้ ความเข้าใจในการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

1. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพคืออะไร

.....

 2. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน
 กรณีศึกษา : ตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การ
 มหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี มีจุดเด่น จุดด้อย ปัญหาและอุปสรรคอย่างไร
 บ้าง

2.1 จุดเด่น (โปรดระบุ)

.....

 2.2 จุดด้อย (โปรดระบุ)

.....
.....
.....

2.3 ปัญหา (โปรดระบุ)

.....
.....
.....

2.4 อุปสรรค (โปรดระบุ)

.....
.....
.....

3. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน
กรณีศึกษา: ตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การ
มหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี **มีความสำคัญอย่างไรบ้าง**

.....
.....
.....

4. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน
กรณีศึกษา: ตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การ
มหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี **มีประโยชน์กับกลุ่มใดอย่างไรบ้าง**

.....
.....
.....

5. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน
กรณีศึกษา: ตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การ
มหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี **มีศักยภาพเหมาะสมเพียงพอที่จะพัฒนาเป็น
แหล่งท่องเที่ยวหรือไม่ อย่างไร**

.....
.....

.....

.....

6. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน
กรณีศึกษา: ตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การ
มหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี **ส่งผลด้านเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง**

.....

.....

.....

.....

.....

7. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน
กรณีศึกษา: ตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การ
มหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี **ส่งผลทางด้านสังคมและวัฒนธรรมอย่างไรบ้าง**

.....

.....

.....

.....

.....

8. ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน
กรณีศึกษา: ตำนานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การ
มหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี **ส่งผลทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง**

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา : ดำเนินการขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

1. ท่านและหน่วยงานของท่าน**พบปัญหาหรืออุปสรรค**ในการมีส่วนร่วมจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษา: ดำเนินการขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี **อย่างไรบ้าง**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านและหน่วยงานของท่านมี**ข้อเสนอแนะ**ในการมีส่วนร่วมจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาดำเนินการขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี **อย่างไรบ้าง**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*****ขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาสละเวลา และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์*****

ภาคผนวก ง.
การเผยแพร่ผลงานวิจัย

17P-06

ขอมอบไปรับรองนี้เพื่อแสดงว่า

นายพงศธร เช่าวกิจเจริญ
ได้นำเสนอบทความเรื่อง

**การจัดจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน:
กรณีศึกษาด้านานดิน พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี**

การประชุมวิชาการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติครั้งที่ 22
22nd National Environmental Conference
17-18 พฤษภาคม 2566
ณ โรงแรมจอมเทียน ป่าลัม บีช โฮเทล แอนด์ รีสอร์ท พัทยา
ให้ไว้ ณ วันที่ 17 พฤษภาคม 2566

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.รชต์ ชีริศถิตย์
นายกสมาคมวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย

รหัสบทความ 17P-06

การประชุมวิชาการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ 22 จัดโดย สมาคมวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย ณ โรงแรม จอมเทียน ปาล์มบีช โฮเต็ล แอน รีสอร์ท พัทยา, 17-18 พฤษภาคม 2566

การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาม้านานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

BIODIVERSITY-BASED PARTICIPATORY TOURISM MANAGEMENT TO STRENGTHEN THE COMMUNITY ECONOMY: A CASE STUDY OF SOIL LEGEND OF SPECIAL AREA 7, ANCIENT U-THONG CITY SUPHANBURI PROVINCE

บทคัดย่อ งานวิจัยนี้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาม้านานดินขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลของการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างวิถีชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิกับวิถีชีวิตของนักท่องเที่ยว จำนวน 4 คน ผลการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ช่วงอายุ 41-50 ปี มีสถานภาพสมรส อภิบาล ศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน มากกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่ไม่มีสมาชิกชมรมหรือองค์กร ผลวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าวิถีชีวิตมีความสัมพันธ์กับความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน ได้แก่ อยุ่ตามภาพชมรมอาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ผลการศึกษาพบว่าการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจ ในการปฏิบัติ ในผลประโยชน์ และการร่วมประเมินผลของประชาชน มีค่าเฉลี่ยคะแนนในข้อ 3.41-4.20 ซึ่งแปลได้ว่ามีส่วนร่วมมาก พบว่าประชาชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

พงศกร เขาวังเจริญ* และ จศ.ดร.ชวลิตย์ เจริญจิตต์**
 *นิสิตบัณฑิตศึกษา **รองศาสตราจารย์ วิทยาลัยศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทางสังคม ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร
 *โทรศัทพ์ 02-649-5000 ต่อ 15947, E-mail : a.compongat@gmail.com, **chwil@swu.ac.th

CONCEPTUAL FRAMEWORK

1. BACKGROUND AND RATIONALE

วัตถุประสงค์ของการวิจัย: เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน

2. OBJECTIVES

Primary objective: เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน

Secondary objective: เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิกับวิถีชีวิตของนักท่องเที่ยว

3. RESEARCH METHODOLOGY

วิธีการวิจัย: การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยแบบผสมผสาน

4. RESULTS

สรุปผลการวิจัย: ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างวิถีชีวิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิกับวิถีชีวิตของนักท่องเที่ยว

5. CONCLUSION

บทสรุป: การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพสามารถเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนได้

6. REFERENCES

เอกสารอ้างอิง: บทความวิจัย, วิทยานิพนธ์, หนังสือ, วารสาร

7. ACKNOWLEDGEMENTS

ขอขอบคุณ: หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง, ผู้สนับสนุน, ครอบครัว

8. CONTACT INFORMATION

ผู้ติดต่อ: พงศกร เขาวังเจริญ, อีเมล: a.compongat@gmail.com

THANK YOU

Q & A

การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลาย
ทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาดำเนินงานดิน
พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

Biodiversity-based Participatory Tourism Management
to Strengthen the Community Economy: A Case Study
of Soil Legend of Special Area 7, Ancient U-Thong City
Suphanburi Province

พงศธร เชาวกิจเจริญ¹ และ ชลวิทย์ เจียรจิตต์^{2*}
Pongsatorn Chawakitchareon¹ and Cholvit Jearajit^{2*}

¹นิสิตบัณฑิตศึกษา ; ^{2*} รองศาสตราจารย์ ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ : 02-649-5000 ต่อ 15547, E-mail : ¹acmepongsatorn@gmail.com; ²cholvit@gs.swu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาดำเนินงานขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ใช้แบบสอบถามจำนวน 433 คน และแบบสัมภาษณ์จำนวน 4 คน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ช่วงอายุ 41-50 ปี มีสถานภาพสมรส อาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ระดับการศึกษา ปริญญาตรี รายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน มากกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กร ผลวิเคราะห์ทางสถิติพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน ผลการศึกษาพบว่าจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจ ในการปฏิบัติ ในผลประโยชน์ และการร่วมประเมินผลของประชาชน มีค่าเฉลี่ยคะแนนในช่วง 3.41-4.20 ซึ่งแปลผลว่ามีส่วนร่วมมาก พบว่าประชาชน มีความรู้ความเข้าใจมากเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม; ความหลากหลายทางชีวภาพ; เมืองโบราณอุทอง; จังหวัดสุพรรณบุรี; การวิจัยเชิงผสมผสาน ดัชนีความสอดคล้อง

Abstract

This research studies the biodiversity-based participatory tourism management: a case study of soil legend of special area 7, Ancient U-Thong City Suphanburi Province. The questionnaire was checked for content validity using a consistency index method. This study used a questionnaire of 433 people and an interview of 4 people. The results indicated that most population were female between 41 and 50 years old, with marital status, occupation, trading/own business. Education: bachelor's degree, monthly income 20001–30000-baht, period of residence in the community more than 10 years. Most of them are not members of clubs or organizations. The statistical analysis found that the factors related to knowledge and understanding of participatory tourism based on biodiversity of the people were age, marital status, occupation, education level, monthly income and duration of stay in the community. The results revealed that the participation of people in decision-making, practice, benefits, and evaluation had an average score of 3.41-4.20, which was interpreted as highly involved. It was found that people had a lot of knowledge and understanding about participatory tourism based on biodiversity.

Keywords : Participatory Tourism Management; Biodiversity; Ancient U-Thong City; Suphanburi Province; Mixed Methods Research; index of item objective congruence

บทนำ

งานวิจัยนี้ศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน โดยเลือกพื้นที่ศึกษาเป็น กรณีศึกษา ตำบลนาคขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี [1] วัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลนาคเพื่อเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และ เพื่อต่อยอดองค์ความรู้จากฐานทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพบ้านดินและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาเชิงบูรณาการ [2]

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยและเสริมสร้างความเข้มแข็งในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลนาคเพื่อเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ และ เพื่อเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อต่อยอดองค์ความรู้จากฐานทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพบ้านดินและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การพัฒนาเชิงบูรณาการ

อุปกรณ์และวิธีการ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยเชิงผสมผสานระหว่าง การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาด้านนาคขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี การนำเสนอผลการศึกษาแบ่งเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบสอบถามทั่วไปและแบบสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง [3] โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจากประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 433 คน

- ทำการวิเคราะห์สถิติของแบบสอบถามดังนี้
- ปัจจัยส่วนบุคคลที่มี 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ และ การเป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กร วิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนด้วยสถิติ Independent t-test
 - ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม และค่าเฉลี่ยคะแนนแต่ละกลุ่มแจกแจงปกติ และมีความแปรปรวนของข้อมูลเท่ากัน ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส วิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนด้วยสถิติ One-Way ANOVA
 - ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม และค่าเฉลี่ยคะแนนแต่ละกลุ่มแจกแจงไม่ปกติ และมีความแปรปรวนของข้อมูลไม่เท่ากัน ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน วิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนด้วยสถิติ Kruskal-Wallis test

3. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม จำนวน 4 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงาน อพท. 7 จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานเทศบาลตำบลอุ้มถ้อง 1 คน ผู้นำชุมชน 1 คน และตัวแทนผู้ประกอบการ 1 คน

ผลการทดลองและวิจารณ์

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม แบบสอบถามทั่วไปและแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้วิธีหาค่าความสอดคล้องโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน หรือไม่ เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC ดังนี้ ให้ 1 คะแนน สอดคล้อง ให้ 0 คะแนน ไม่แน่ใจ ให้ -1 คะแนน ให้ปรับปรุงใหม่ ทำการรวมคะแนน IOC ในแต่ละส่วน (คะแนนตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนหรือสอดคล้องกับเนื้อหา) ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านพบว่า แบบสอบถามทั่วไป รวม คะแนน IOC ผ่าน จำนวน 58 ข้อ จาก 60 ข้อ และแบบสัมภาษณ์ รวมคะแนน IOC ผ่าน จำนวน 23 ข้อ จาก 23 ข้อ ผู้วิจัยทำการปรับแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อใช้ในการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 433 คน ดังแสดงใน ตารางที่ 2 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 228 คน (ร้อยละ 52.66) และเป็นเพศชาย จำนวน 205 คน (ร้อยละ 47.34) มีอายุเฉลี่ย 43.78 ปี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.88) ส่วนมากอยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 150 คน (ร้อยละ 34.64) ส่วนมากมีสถานภาพสมรส จำนวน 230 คน (ร้อยละ 53.12)

อาชีพ พบว่าส่วนใหญ่ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 113 คน (ร้อยละ 26.10) พนักงานบริษัท จำนวน 95 คน (ร้อยละ 21.94) รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 87 คน (ร้อยละ 20.09) เกษตรกร จำนวน 59 คน (ร้อยละ 13.63) นักเรียน/นักศึกษา จำนวน คน (ร้อยละ) รับจ้างทั่วไป จำนวน 43 คน (ร้อยละ 9.93) พ่อบ้าน/แม่บ้าน จำนวน 14 คน (ร้อยละ 3.23) อื่นๆ ได้แก่ ข้าราชการบำนาญ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.46)

ระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่ จบปริญญาตรี จำนวน 259 คน (ร้อยละ 59.82) มีธยมศึกษา จำนวน 112 คน (ร้อยละ 25.87) สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 36 คน (ร้อยละ 8.31) ประถมศึกษา จำนวน 23 คน (ร้อยละ 5.31) ปวส./อนุปริญญา จำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.69)

รายได้ต่อเดือน พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้ 20001-30000 บาท จำนวน 192 คน (ร้อยละ 44.34) มากกว่า 30000 บาท จำนวน 115 คน (ร้อยละ 26.56) 10000- 20000 บาท จำนวน 102 คน (ร้อยละ 23.56) น้อยกว่า 10000 บาท จำนวน 24 คน (ร้อยละ 5.54)

ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน ส่วนใหญ่พักอาศัยในชุมชนมากกว่า 10 ปี จำนวน 289 คน (ร้อยละ 66.74) 6-10 ปี จำนวน 110 คน (ร้อยละ 25.40) 1- 5 ปี จำนวน 27 คน (ร้อยละ 6.24) น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 7 คน (ร้อยละ 1.62)

การเป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กร พบว่าส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิก จำนวน 425 คน (ร้อยละ 98.15) เป็นสมาชิก จำนวน 8 คน (ร้อยละ 1.85) ได้แก่ สภานักเรียนจำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.69) วิสาหกิจชุมชน เกษตรกรรมจำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.69) ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวอุ้มถ้องจำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.23) กอล์ฟจำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.23)

ผลการจัดการการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ พบว่า ในภาพรวมทุกหัวข้อมีค่าเฉลี่ยคะแนนในช่วง 3.41-4.20 แปลผลว่ามีส่วนร่วมมาก ในระดับที่ 4 โดยหัวข้อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ย 3.76 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย 3.75 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ค่าเฉลี่ย 3.80 และ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ค่าเฉลี่ย 3.78 คะแนน รายละเอียดความมีส่วนร่วมครอบคลุมในแต่ละหัวข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนในช่วง 3.41-4.20 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่ามีความมีส่วนร่วมของประชาชน ในระดับ 4 จัดเป็นระดับการมีส่วนร่วม มาก

ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน สรุปพบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน มีความรู้ความเข้าใจมาก

การวิเคราะห์สถิติหาความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์สถิติของแบบสอบถามดังแสดงใน ตารางที่ 1 สรุปดังนี้

- พบว่าเพศหญิงและเพศชายไม่มีความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ (p-value = 0.50)
- เมื่อแบ่งกลุ่มอายุพบว่ามีความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างน้อย 1 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.02)
- พบว่าสถานภาพสมรสมีความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.007)
- พบว่าอาชีพที่ต่างกันมีความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างน้อย 1 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.007)
- พบว่าระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนที่ต่างกันมีความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างน้อย 1 กลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.007, < 0.003 และ < 0.007 ตามลำดับ)
- พบว่าการเป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กรใดไม่มีความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ (p-value = 0.38)

บทสรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ จากแบบสอบถามจำนวน 433 ชุด พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน

ตารางที่ 1 สรุปการวิเคราะห์สถิติหาความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	p-value
เพศ			
ชาย	0.57	0.01	0.50 ¹
หญิง	0.55	0.00	
อายุ (ปี)			
ไม่เกิน 30 ปี	0.58	0.01	0.02 ²
31 – 40 ปี	0.56	0.01	
41 – 50 ปี	0.56	0.01	
มากกว่า 50 ปี	0.55	0.01	

ตารางที่ 1 สรุปการวิเคราะห์สถิติหาความแตกต่างของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชนระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	p-value
สถานภาพสมรส			
โสด	0.56	0.01	0.007 ³
สมรส	0.56	0.00	
หม้าย	0.57	0.02	
หย่าร้าง/แยกกันอยู่	0.58	0.02	
อาชีพ			
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	0.54	0.01	0.007 ³
พนักงานบริษัท	0.56	0.01	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	0.56	0.01	
นักเรียน/นักศึกษา	0.59	0.02	
เกษตรกร	0.56	0.01	
รับจ้างทั่วไป	0.57	0.01	
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	0.60	0.04	
อื่นๆ ได้แก่ ข้าราชการบำนาญ	0.62	0.15	
ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา	0.59	0.08	< 0.001 ³
มัธยมศึกษา	0.57	0.09	
ปวส./อนุปริญญา	0.75	0.22	
ปริญญาตรี	0.56	0.05	
สูงกว่าปริญญาตรี	0.56	0.09	
รายได้ต่อเดือน			
น้อยกว่า 10000 บาท	0.60	0.02	< 0.003 ³
10000 - 20000 บาท	0.58	0.01	
20001 - 30000 บาท	0.55	0.00	
มากกว่า 30000 บาท	0.54	0.01	
ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน			
น้อยกว่า 1 ปี	0.61	0.04	< 0.001 ³
1- 5 ปี	0.61	0.02	
6 - 10 ปี	0.57	0.01	
มากกว่า 10 ปี	0.55	0.00	
เป็นสมาชิกของชมรมหรือองค์กร			
ไม่เป็นสมาชิก	0.56	0.00	0.38 ¹
เป็นสมาชิก	0.55	0.02	

¹t-test

²One-way ANOVA

³Kruskal-Wallis test

ผลการศึกษาจากแบบสัมภาษณ์

เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 4 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงาน อพท. 7 จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานเทศบาลตำบลอุ้มทอง 1 คน ผู้นำชุมชน 1 คน และตัวแทนผู้ประกอบการ 1 คน ดังสรุปในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

	1	2	3	4
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่สำนักงาน	เจ้าหน้าที่สำนักงานเทศบาล	ประธานกลุ่ม	ประธานชมรม
สถานที่ทำงาน	สำนักงานพื้นที่พิเศษ 7	ตำบลอุ้มทอง	วิสาหกิจชุมชนบ้านดำนานดิน	ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนทวารวดีอุ้มทอง
ความเชี่ยวชาญ	งานบริการ	การบริหาร	ท่องเที่ยวชุมชน	การบริหารกลุ่ม
ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	10 ปี	16 ปี	3 ปี	9 ปี
ภูมิลำเนา	เพชรบุรี	สุพรรณบุรี	อุ้มทอง สุพรรณบุรี	อุ้มทอง สุพรรณบุรี
ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน	10 ปี	7 ปี	60 ปี	60 ปี

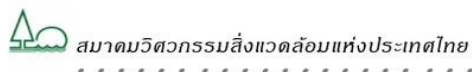
ผลการสัมภาษณ์พบว่ามีการนำแผนงานของหน่วยงานและความต้องการของคนในท้องถิ่นหรือชุมชนมาเสนอเป็นกิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ มีการใช้ทรัพยากรที่มีในชุมชน เพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชนและส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน [4, 5, 6].

สรุป

ผลการวิจัยเชิงปริมาณจากแบบสอบถามจำนวน 433 ชุด พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน ผลการจัดการที่มีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ พบว่าในภาพรวมทุกหัวข้อมีค่าเฉลี่ยคะแนนในช่วง 3.41-4.20 แปลผลว่ามีส่วนร่วมมาก ในระดับที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน สรุปพบว่า ความรู้ ความเข้าใจกับการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประชาชน มีความรู้ความเข้าใจมาก ผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์พบว่ามีการนำแผนงานของหน่วยงานและความต้องการของคนในท้องถิ่นหรือชุมชนมาเสนอเป็นกิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ มีการใช้ทรัพยากรที่มีในชุมชน เพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชนและส่งเสริมการท่องเที่ยว

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานพื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณอุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและช่วยประสานงานในการเก็บข้อมูลวิจัย งานวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติรับรองจริยธรรมวิจัยที่ทำในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รหัสโครงการวิจัย SWUEC-G-462/2565X ลงวันที่ 3 มกราคม 2566

เอกสารอ้างอิง

- [1] บ้านตำนานดิน สุพรรณบุรี สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2565 จาก <https://www.facebook.com/people/บ้านตำนานดิน/100050646528371/>
- [2] แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๕) ประเด็น การท่องเที่ยว (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2565 จาก <http://nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2019/04/05-การท่องเที่ยว.pdf>
- [3] ประสพชัย พสุนนท์ ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 18 (ม.ค.-ธ.ค. 2558) 375-396
- [4] ภัครดา ฉายอรุณ. (2564). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม อย่างยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2564)
- [5] อนุพงศ์ มุทราอิศ. (2562). การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตำบลป่าตอง อำเภอเกาะกู่ จังหวัดภูเก็ต วารสารรัชต์ภาคย์ ปีที่ 13 ฉบับที่ 30 กรกฎาคม-กันยายน 2562 หน้า 106-121. สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2565 จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RJPJ/article/download/148281/14936>
- [6] พิภพ บุญธรรม. (2561) การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองโบราณอุทองขององค์การบริหารการพัฒนา พื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) วารสารการบริหารปกครอง ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2561) 474-501.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	พงศธร เชาวกิจเจริญ
วัน เดือน ปี เกิด	2 มกราคม 2542
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	2564 ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการพัฒนาชุมชน คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	399/17 เพชรบุรีซอย 6 ถนนพระราม 6 ตำบลถนนเพชรบุรี เขตราชเทวี กทม 10400
ผลงานตีพิมพ์	พงศธร เชาวกิจเจริญ และ ชลวิทย์ เจียรจิตต์ (2566). การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาดำเนินดิน พื้นที่พิเศษ 7 เมืองโบราณคู่มือของ จังหวัดสุพรรณบุรี. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ 22 จัดโดยสมาคมวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย ณ โรงแรม จอมเทียน ปาล์ม บีช ไฮเต็ล แอน รีสอร์ท พัทยา, 17 -18 พฤษภาคม 2566. รหัสบทความ 17P-06.